

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2013

aruandeaasta lõpp: 31.12.2013

sihtasutuse nimi: sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum

registrikood: 90001478

tänava/talu nimi, Puusepa 1a
maja ja korteri number:

linn: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihthnumber: 50406

telefon: +372 7319401

faks: +372 7319402

e-posti aadress: kliinikum@kliinikum.ee

veebilehe aadress: www.kliinikum.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	33
Bilanss	33
Tulemiaruanne	34
Rahavoogude aruanne	35
Netovara muutuste aruanne	36
Raamatupidamise aastaaruande lisad	37
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	37
Lisa 2 Raha	44
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	45
Lisa 4 Nõuded ostjate vastu	46
Lisa 5 Varud	46
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	47
Lisa 7 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	47
Lisa 8 Pikaajalised finantsinvesteeringud	48
Lisa 9 Muud nõuded	48
Lisa 10 Kinnisvarainvesteeringud	49
Lisa 11 Materiaalne põhivara	50
Lisa 12 Immateriaalne põhivara	51
Lisa 13 Kasutusrent	51
Lisa 14 Laenukohustused	53
Lisa 15 Võlad ja ettemaksed	54
Lisa 16 Võlad tarnijatele	54
Lisa 17 Võlad töövõtjatele	55
Lisa 18 Tingimuslikud kohustused ja varad	55
Lisa 19 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	55
Lisa 20 Tulu ettevõtlusest	58
Lisa 21 Muud tulud	58
Lisa 22 Mitmesugused tegevuskulud	59
Lisa 23 Tööjõukulud	59
Lisa 24 Muud kulud	60
Lisa 25 Intressikulud	60
Lisa 26 Muud finantstulud ja -kulud	60
Lisa 27 Seotud osapooled	60
Lisa 28 Sündmused pärast bilansipäeva	61
Lisa 29 Bilansiväline vara	62

Tegevusaruanne 2013

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum (edaspidi kliinikum) on Eesti suurim ravi- ja diagnostikakeskus, kus praktiseeritakse kõiki meditsiinialasid. Koostöös Tartu Ülikooli arstiteaduskonnaga on kliinikum Eesti ainus õppeasutus, mis annab meditsiinilist ülikooliharidust.

Kliinikumil on mitu erinevat funktsiooni. Siin osutatakse ambulatoorset ja statsionaarset eriarstiabi kõigile Eesti Vabariigi elanikele ning Eesti Vabariigis viibivatele teistele isikutele seadustes ja lepingutes ettenähtud tingimustel ja ulatuses. Mitmetel kitsamatel erialadel on kliinikum ainus kõrgema etapi eriarstiabi osutav ravi- ja diagnostikakeskus Eestis.

Kliinikumis tegeldakse õppe- ja teadustööga, kohaldatakse uusi ravimeetodeid ja ravimeid, korraldatakse konverentse ning muid teadusüritusi. Koostöös Tartu Ülikooli arstiteaduskonnaga ja Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga toimub arstidele, õdedele ja muule meditsiinipersonalile diplomieelse ning diplomijärgse välja- ja täiendõppe andmine.

Kliinikumi visioon on olla tõhusalt tegutsev, tõenduspõhisusest lähtuv euroopalik ülikoolihaigla, mis on tihedalt seotud teaduse ja innovatsiooniga.

Kliinikumi missioon on tagada Eesti meditsiini kestmine ja areng läbi kõrgetasemelise integreeritud ravi-, õppe- ja teadustöö.

Kliinikumi moto on ladina keeles „Compassio Scientia Fides“, eesti keeles „Hoolivus Pädevus Usaldusväarsus“:

- COMPASSIO (ladin.) - hoolivus (kaastunne ja aitamistahe), humaansuse aspekt, mis seisneb teiste kannatuste mõistmises ja soovis neid kannatusi leevendada.
- SCIENTIA (ladin.) - pädevus (tarkus ja kogemus), teadmised kõige laiemas tähenduses, mis viitavad süstemaatilisele teadmiste kogumisele või praktikale, mis viib meisterlikkuseni.
- FIDES (ladin.) – usaldusväarsus, lubaduste pidamine, kindlustunne, tõsiseltvõetavus.

Kliinikumi põhiväärtused

- Ravida patsiente ja edendada nende tervist lähtudes tänapäevase teaduse saavutustest, rakendades parimal võimalikul viisil arstikunsti ja kõrgetasemel teeninduskultuuri.
- Austada patsiente igas olukorras, mõista nende muresid, lähtuda oma tegevuses eelkõige patsiendi huvidest ja kaitsta nende väärikust sellal, kui haigus neil enese eest seista ei võimalda.
- Kasvatada ja õpetada kõrge arstieetika, parimate erialateadmiste ja avatud maailmavaatega uusi Eesti arste ja õdede põlvkondi Tartu Ülikooli Kliinikumi sajanditepikkuste tavade kohaselt.
- Austada ülikoolis ja kliinikutes töötavaid ning mäletada siin töötanud silmapaistvaid teadlasi ja arste ning anda omapoolne vääriline panus maailma arstiteaduse arengusse.

Organisatsioon ja juhtimine

Kliinikumi kõrgeim organ on 8-liikmeline nõukogu.

Eelmise juhatuse volitused lõppesid 30.09.2013.a. Konkursi teel valitud uus juhatus alustas 01.oktoobril 2013.a. 4-liikmelise juhatuse koosseis on:

- Urmas Siigur, juhatuse esimees
- Margus Ulst, juhatuse liige ravi-, õppe- ja teadustöö valdkonnas
- Mart Einasto, juhatuse liige personali-, kvaliteedi-, marketingi, avalike suhete ja infotehnoloogia valdkonnas
- Hannes Danilov, juhatuse liige majandus-, ehitus-, tehnika-, toitlustus- ja transpordi valdkonnas.

Kliinikumi koosseisus on 17 kliinikut, sh 43 statsionaarset osakonda 971 voodikohaga ning 9 meditsiinilist ja 11 mittemeditsiinilist teenistust.

2013.aastal töötas kliinikumis 3 935 füüsilist isikut 3 500 ametikohal (31.12.2013 seis).

Suvel avati spordimeditsiini ja taastusravi kliinikus sporditraumatoloogia keskus, mille rajamise initsieeris vajadus käsitleda spordiga seotud terviseprobleeme ühes, ühtses struktuuris. Siin keskendutakse füüsiliselt aktiivsetel inimestel esinevate ortopeediliste probleemide ravile. Väga olulisel kohal on profülaktiline nõustamine, sest füüsiliselt aktiivseil inimestel on traumast taastumisel tihti peale keeruline otsustada, kas, millal, missuguses mahus ning kuidas treeninguid jätkata. Terviklik lähenemine loob eeldused kiiremaks paranemiseks ning see omakorda võimaldab probleemideta töö ja harrastuste juurde tagasi pöörduda. Kliinikumis loodud sporditrauma keskus on Eestis ainulaadne, sest ühe katuse alla on toodud lisaks ravitööle ka teadustöö ning koolitused. Keskus võimaldab pakkuda senisest oluliselt paremaid tingimusi ka Eesti saavutussportlastele abistamiseks.

Androloogiakeskus avas patsientide vastuvõtud Pärnu filiaalis. Pärnus pakutakse samasuguseid teenuseid nagu Tartus ja seitse aastat tagasi avatud Tallinna filiaalis. Kohapeal tehakse kõik vajalikud androloogilised, uroloogilised aparaat- ja laboruuringud. Vaid keerukamateks uuringuteks suunatakse patsient Tartusse või Tallinna.

Silmaarsti ambulatoorsed vastuvõtud laienesid sügisel Lõuna-Eesti Haiglasse. Arvestades suurt nõudlust ja pikki järjekordi silmaarstidele oli mõistlik laiendada vastuvõtud patsientide elukohale lähemale ja pakkuda paremaid võimalusi Kagu-Eesti elanikele. Kohapeal saab teha kõik vajalikud silmauuringud, kirurgiliseks raviks suunatakse patsient Tartusse.

Põhinäitajad

Näitajad	2009	2010	2011	2012	2013	muutus 2012/2013	muutus e %
TERVISHOIUTEENUSTE OSUTAMINE							
Haigete arv statsionaaris	42 878	42 336	42 932	42 057	42 804	747	2%
Haigete arv päevaravis	10 767	11 193	11 441	11 563	12 178	615	5%
Erakorraliste haigete osakaal (stats-s)	76%	76%	77%	76%	77%	1%	
Ravikestus (päevades)							
kliinikum kokku	6,1	6,3	6,3	6,4	6,1	0	-5%
sh aktiivravis	5,1	5,2	5,2	5,3	5,1	0	-4%
Ravivoodite keskmine arv (stats-s)	935	935	956	975	971	-4	0%
Voodihõive (%)	77%	78%	77%	75%	74%	-1%	
Letaalsuskordaja (%)	1,7%	1,8%	1,9%	1,9%	1,7%	-0,2%	
sh akuutravis (%)	1,3%	1,2%	1,4%	1,3%	1,3%	0,0%	
Ambulatoorseste vastuvõttude arv:							
eriarstiabis	425 492	435 792	456 793	457 630	464 709	7 079	2%
sh EMOs	40 169	40 861	43 942	43 924	43 134	-790	-2%
hambaravis	82 921	75 354	81 009	74 554	74 445	-109	0%
Õe iseseisvate vastuvõttude arv	34 788	45 624	53 995	60 685	70 173	9 488	16%
TERVISHOIUTEENUSTE MÜÜK							
Haigekassa leping (aasta lõpu seisuga)							
ravijuhtude arv kokku	478 741	482 335	515 760	520 918	515 758	-5 160	-1%
sh ambulatoorne eriarstiabi	355 752	361 592	392 118	400 808	410 349	9 541	2%
sh päevaravi	11 290	11 434	11 230	11 497	12 073	576	5%
sh statsionaarne eriarstiabi	43 233	44 066	44 767	44 255	44 642	387	1%
summa kokku (tuh eur)	97 087	95 085	98 513	107 543	114 785	7 242	7%
sh ambulatoorne eriarstiabi	25 776	26 230	28 456	31 190	34 206	3 016	10%
sh päevaravi	4 474	4 456	4 111	4 735	5 210	475	10%
sh statsionaarne eriarstiabi	62 417	60 552	62 005	67 424	71 094	3 670	5%
TEADUSTÖÖ							
Publikatsioonide arv							
artiklid rahvusvahelistes ajakirjades (ETIS 1.1, 1.2)	135	159	156	179	167	-12	-7%
ajakirjas Eesti Arst (ETIS 1.3)	79	77	66	55	59	4	7%
Doktoriväitekirjade arv	2	10	2	6	6	0	0%

Tabel 1. Põhinäitajad

Eesmärkide täitmine

Eesmärk 2013	Täitmine	Selgitus
1. Jätkusuutlikkuse tagamine pingelises majanduslikus olukorras		
Eelarve tasakaal - vältida negatiivset tulemit põhitegevuses	2013.a. majandusaasta kahjum oli 732 912 eur.	Põhitegevuse tulem oli positiivne (964 313 eur), kahjum tulenes meditsiinilinnaku projekti käibemaksukuludest. Võrreldes planeeritud kahjumiga oli tulemus üle kahe korra väiksem.
Investeerida tehnoloogiasse vähemalt 6 miljonit eurot aastas	2013.a. investeeringud kokku olid 13,4 miljonit eur, sh tehnoloogia 5 miljonit eur.	2013.a. alustati väga suuremahulise investeeringuga elektrofüsioloogia laborisse eeldatava maksumusega 1,8 miljonit eurot, aruandeaastal valmistati ette riigihanke dokumente ning hange saab teoks 2014. aastal.
Arendustööde (elektroonilised infosüsteemid) maht vähemalt 9000 tundi	2013.a. investeeriti infosüsteemidesse 1,03 miljonit eurot. Arendustööde maht oli 14 000 tundi.	
2. Haiglaravi efektiivsuse tagamine		
Optimaalse töömahu tagamine: 42 800 statsionaari haiget 11 500 päevaravi haiget 460 000 ambulatoorsete vastuvõttu	Ravitud haiged: 42 804 statsionaari haiget, 12 178 päevaravi haiget, 464 709 ambulatoorset vastuvõttu.	Eesmärk oli, et haigete arv võrreldes 2012. aastaga ei langeks. Haigete arv kasvas kõikides ravitüüpides. Suurem kasv oli ambulatoorses ravitöös: päevaravis oli 615 haiget rohkem, kasv 5% ja ambulatoorseid vastuvõtte oli üle 7 000 enam ehk 2%. Ravitöö näitajate kasvu võimaldas 2013. aasta jooksul juurde saadud lisalepingud.
Eriarstiabi turuosa 21,1%	Eriarstiabi turuosa 23,3%.	Kliinikumi eriarstiabi moodustas 23,3% (2012.a. 23,2%) Eesti Haigekassa poolt rahastatud eriarstiabist. Turuosa on stabiilne.
Voodifondi efektiivne kasutamine : voodihõive: 78%, Aktiivravi keskmine ravikestus: 5,2 päeva	Voodihõive 74%, aktiivravi kestus 5,1 päeva.	Voodihõive oli seatud eesmärgist madalam. Kliinikuti on antud näitaja väga erinev, kõrvakliinikus ja silmakliinikus on ta oluliselt madalam, sest plaanilist kirurgilist tööd nädalavahetustel ei toimu ning haigete arv on siis väike. Osades kliinikutes on hõive üle 80%.

Tasuliste teenuste mahu suurendamine, kasv 3%	Patsientide poolt ostetud tasuliste teenuste rahaline maht kasvas aastaga 27%, moodustades 3% kogu tervishoiuteenuste rahalisest mahust	Tasuliste teenuste rahaline maht kasvas stomatoloogiakliinikus, androloogiakeskuses ja väiksemas mahu ka teistes kliinikus, sh välismaalaste poolt ostetud teenuste osas.
3. Haiglaravi kvaliteedi arendamine		
Kaebuste analüüs alaliikide kaupa	Kaebused analüüsitud valdkonniti. Kasvasid järjekordadega seotud kaebused, vähenesid ravikvaliteedi ja suhtlemisega seotud kaebused.	Ettepanekute ja kaebuste süsteemi aruanne on avaldatud kliinikumi kodulehel.
Ohujuhtude analüüs alaliikide kaupa	Patsiendi kahju- ja ohujuhtumid on valdkonniti analüüsitud. Enim registreeriti uuringute ja patsiendi jälgimisega seotud juhtumeid.	Aruanne patsiendi kahju- ja ohujuhtumite kohta on DHS aastaaruannete registris.
Hospitaalinfektsiooni juhtude analüüs alaliikide kaupa	Hospitaalinfektsioonide järelvale koosneb hetkevõimeuuringust ja jooksvast järelvalvest. Jälgitakse operatsioonipiirkonna-, vereringe-, kuseteede-, invasiivsete vahenditega seotud infektsioone.	Infektsiooniteenistuse aastaaruanne on üleval DHS aastaaruannete registris.
Patsientide üldine rahulolu vähemalt 70%; valmisolek uuesti tulekuks 80%	Patsientide üldine rahulolu oli 72%. Ravile kliinikumi tuleks kindlasti tagasi 88%. Patsientide üldine rahulolu on tõusutrendiga.	Patsientide üldine rahulolu on tõusutrendiga.
Patsientide infomaterjalide koostamine, koostatud või uuendatud 40 infomaterjali	Koostati 33 uut patsiendiinfo materjali ja 8 tegevusjuhendit.	Kokku on kliinikumis koostatud 204 eesti- ja 107 venekeelset patsiendiinfo materjali, 170 õendustegevusjuhendit.
Delikaatsete isikuandmete lekke juhtude analüüs ja ennetavate meetmete rakendamine	Protseduuride „Infosüsteemi kasutamise kord (PKL-126)“ ja „Infosüsteemi kasutajatunnuse ja -õiguste avamise ja sulgemise kord (PKL-109)“ ajakohastamine. Protseduuride „Andmekaitse poliitika (PKL-173)“, „Andmekaitse kord (PKL-174)“, „Andmekaitse juhtumite menetlemise kord (PKL-175)“ ja „Andmekaitse juhtumite register (PKL-176)“ väljatöötamine.	PKL-126 ja PKL-109 uued versioonid täpsustavad infosüsteemi kasutamisel rakendatavaid turvameetmeid ning infosüsteemi kasutajate ja haldurite õigusi ja kohustusi. PKL-173, PKL-174, PKL-175 ja PKL-176 on vajalikud isikuandmete kaitse seadusest ja muudest õigusaktidest tulenevate isikuandmete töötlemise nõuete ja isikuandmete kaitse turvameetmete tulemuslikumaks rakendamiseks kliinikumis.
4. Personali arendamine		

Noorte spetsialistide värbamine, residentuuri järgselt kliinikumi tööle asunud arstide hulk moodustab 30% üle 65 aastastest arstide arvust	Residentuuri järgselt asus kliinikumi tööle 14 arsti, mis moodustas 21% üle 65 aastaste arstide arvust.	Spetsialistide tasemel tööjõu planeerimine ja värbamine on struktuuriüksuste juhtide vastutusalas. Selle pikaajalise protsessi lõpptulemus sõltub ka kandidaatide õpivõimekusest ning elukorraldusest.
Kaadrivoolavuse näitajad	Tööjõu voolavus oli 1,9%.	Kliinikumi tööjõu voolavus ei ületa 5% ning pole seega kriitiline.
Koolitusvõimaluste parandamine, säilitada struktuuriüksuste eelarve 2012 tasemel, kuid suurendada arendusfondi mahtu	Koolitusvõimalused paranesid arendusfondi mahu kasvu arvelt.	Struktuuriüksuste koolituse eelarve jäi 2012.a. tasemele. Arendusfondi maht planeeriti 80 000 eur, 2013.a. tegelikud kulud arendusfondist olid 120 000 eur.
5. Maarjamõisa meditsiinilinnaku väljaarendamine		
Maarjamõisa meditsiinilinnaku väljaarendamine, kogu protsessi vältel tähtaegadest kinni pidada	Maarjamõisa meditsiinilinnaku II ehitusjärgu rajamine on toimunud vastavalt ajakavale.	Ehitustööde leping sõlmiti 20.03.2013 (riigihanke pakkumused avati 2012. a. detsembris); Tööde alustamiskuupäevaks määrati 28.03.2013. Ehitustööde teostaja on ajavast kinni pidanud ning lõiguti seda isegi edestanud.
6. Kliinikumi kui akadeemilise raviasutuse rolli arendamine		
Teadustöö, publikatsioonide arv - välismaistes ajakirjades 85, - Eesti Arstis 70	Publikatsioonide arv rahvusvahelistes ajakirjades 167 (ETIS 1.1, 1.2) ja ajakirjas Eesti Arst (ETIS 1.3) 59	
Õppetööga seotud arst-õppejõudude arv: - diplomieelselt 3/5 (60%) - diplomijärgselt 3/4 (75%)	Diplomieelse õppetööga seotud 74% ja diplomijärgse õppetööga 75% arst-õppejõududest	

Osalemine vähemalt 3 koostööprojektis Tartu Ülikooli ja Tartu linnaga ning vähemalt 10 rahvusvahelistes koostööprojektis	2013.a. osaleti 13 koostööprojektis kogumaksu musega ca 2,5 miljonit eur	Koostöös Tartu Ülikooliga osaletakse 6 koostööprojektis, mida finantseerib Euroopa komisjon läbi SA Archimedes maksumusega 0,8 miljonit eurot (Happy Pregnancy, Allergofood, CYTOSKIN, AbdoSI, TumorTECH, MIRNA). 5 teadusprojekti on käigus Euroopa komisjoni raamprojektide raames (Diabimmune, TBPANNET, ACCORD, AdHopTHA, SOULBUS, GAPP) maksumusega ca 0,9 miljonit eur. Lisaks algas koostööprojekt Norwegian Institute of Public Health'iga vaimse tervise hooldekeskuste rajamiseks Kliinikumi ja Ida-Viru-sse maksumusega ca 0,75 miljonit eur.
Asutuse hea maine hoidmine, positiivseid meediakajastusi peab olema rohkem kui negatiivseid	2013.aastal kajastati kliinikumi tegevust meedias aktiivselt, tugevas ülekaalus olid positiivsed ning neutraalsed mainingud.	Traditsiooniliselt olid kliinikumi töötajad kõneisikud haigusseisundeid puudutavais uudistes, teemade spekter oli äärmiselt lai. Tavapäraselt saime kõneisikuina juhtida sesoonsete haigustega seonduvaid teemasid – vaktsineerimine, borrelioos, traumad jne. Olime kõneisikud ka palju kõneainet andnud aruteludel eutanaasiast, vähi ennetamisest. Palju maininguid on seotud traumade, liiklusõnnetuste, talvel libedate ilmadega. Enam on ajakirjanduse tähelepanu pälvinud juhtumid, kus vigastada on saanud väikelapsed. Tähelepanu pühendati kliinikumi kavale osta Lõuna-Eesti haigla aktsiate kontrollpakk, uute korpuste ehitamisele. Ajakirjanduse vahendusel oleme saanud avalikkust informeerida verevarude täiendamiseks; oleme teavitanud külustuskeelust sesoonsetesse nakkushaigustesse haigestumise kõrgperioodil, kaitsmaks meie patsiente ning töötajaid. Samuti oleme teavitanud ajutistest ümberkorraldustest parkimisel seoses ehitusega. Negatiivset tähelepanu saime visiidi- ja voodipäevatasu tõusuga, palgaprobleemidega, ravijärjekordade teemal, ka ooteaeg EMOs ning EMO töötajate turvalisus on luubi all olnud.

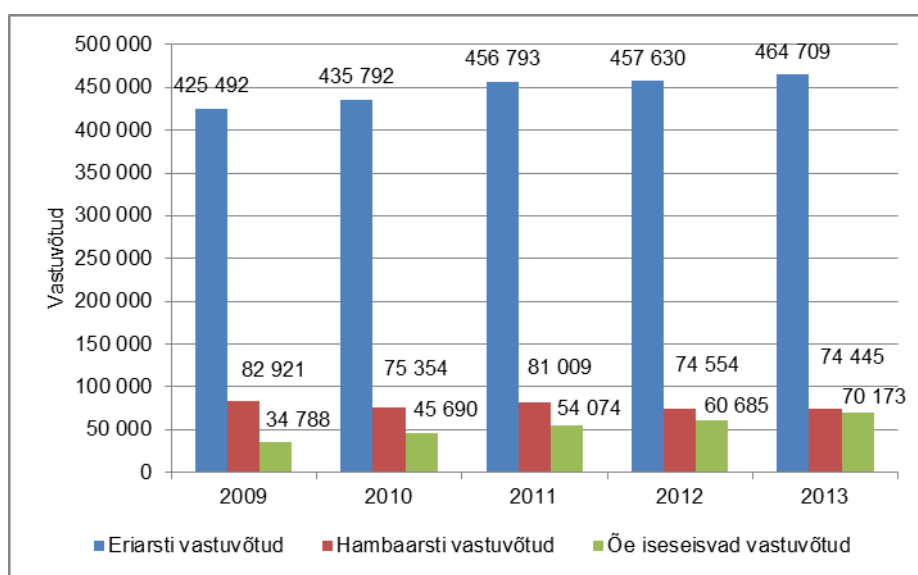
Tabel 2. Eesmärkide täitmine

Tervishoiuteenuste osutamine

Ambulatoorne arstiabi ja päevaravi

Ambulatoorne arstiabi hõlmab kliinikumis nii arsti, õe, kui ka muude spetsialistide (logopeed, psühholoog, jne) ambulatoorseid vastuvõtte ja nendega seotuid uuringuid ning protseduure. Samuti kuulub ambulatoorse ravitöö hulka päevaravi. Osutatakse nii vältimatut kui ka plaanilist arstiabi kõikidel eriarstiabi erialadel (va perearstiabi), sealhulgas hambaravi.

Eriarsti vastuvõtte toimus 2013. a. kokku 464 709 (joonis 1), mis võrreldes 2012. aastaga kasvas 7 079 vastuvõtu võrra ehk 2%. Erialati suurenes vastuvõttude arv androloogias, üldkirurgias, veresoontekirurgias, neuroloogias, silmahaigustes, gastroenteroloogias, reumatoloogias, sisehaigustes, ortopeedias (sporditrauma) ja meditsiinigeneetikas.

Joonis 1. Ambulatoorsed vastuvõttud

13% arsti vastuvõttudest oli seotud vältimatu arstiabiga ja osutatud erakorralise meditsiini osakonnas või vastavalt erialaspetsiifikale lastekliinikus, kõrvakliinikus, silmakliinikus või psühhiaatriakliinikus.

Erakorralise meditsiini osakonda (edaspidi EMO) toodi kiirabi poolt või pöördus ise 43 134 patsienti, neist 35 525 (82%) said ambulatoorset arstiabi ja 7 609 (18%) vajasisid hospitaliseerimist erakorralistel näidustustel. Päevas osutati arstiabi keskmiselt 118 haigele, nendest üle poole olid traumadega. Pöördumiste arv EMO-sse langes 790 patsiendi võrra ehk keskmiselt 2 patsiendi võrra päevas ning peamiselt trauma haigete osas.

Plaaniline ambulatoorne arstiabi on korraldatud ravijärjekorra alusel, lähtudes haigekassa järjekorra nõuetest ja planeeritud lepingu mahust. Aasta lõpus oli elektroonsesse järjekorda esmasele vastuvõtule registreeritud ligemale 19 000 patsienti. Enamusel erialadel oli keskmine ooteaeg 2–4 nädalat, mis vastas ka Eesti Haigekassa nõukogu poolt kehtestatud ooteaja maksimaalsele pikkusele (so kuni 6 nädalat). Üle kuue nädala olid järjekorrad kardiokirurgia, uroloogia, neurokirurgia, ortopeedia, silmahaiguste, gastroenteroloogia, reumatoloogia, lastepsühhiaatria ja taastusravi erialadel. Erialadel, kus ooteajad olid pikad, saime haigekassalt täiendavalt raha ning nii saime avada täiendavaid vastuvõtte.

Kättesaadavus paranes oluliselt üldkirurgia, androloogia, neuroloogia, gastroenteroloogia ja ka reumatoloogia erialadel.

Teenuste parema kättesaadavuse tagamiseks avasime aasta algul Pärnus androloogia vastuvõtu ning suve lõpus silmaarsti vastuvõtu Võrumaal Lõuna-Eesti Haigla juures. Mõlemal erialal järjekord lühenes, boonuseks lisandus teenuse lähenemine patsiendi kodukohale.

Suvel alustas tööd spordimeditšiini- ja taastusravi kliinikus sporditraumatoloogia keskus, mis hakkas pakkuma nii ambulatoorseid kui ka päevaravi teenuseid. Keskuse tegevus on suunatud nii tipp- kui ka harrastussportlastele. Uue teenuse võtsid patsiendid väga hästi vastu, planeeritud lepingu maht sai täidetud.

Arsti vastuvõttude arv vähenes günekoloogias, psühhiaatria täiskasvanute osas ja näo-lõualuude kirurgias, kõigil nimetatud erialadel oli peamiseks languse põhjuseks personali nappus (töötajate haigestumine ja pikal töövõimetuslehel viibimised ning ka lapsehoolduspuhkus).

Patsientide paremaks teenindamiseks ja teenuste kättesaadavuse parandamiseks suurendati õe ja ämmaemanda iseseisvate vastuvõttude arvu ning avati uusi vastuvõtte. Õe ambulatoorsed vastuvõttud on seotud krooniliste haigustega patsientide õpetamise, juhendamise ja nõustamise, tervises seisundi jälgimise ning vajalike uuringute ja protseduuride tegemisega.

Iseseisva õendustegevuse kasvamine ja arendamine õenduspädevuse piires on vähendanud arstide töökoormust mitmetel erialadel, võimaldanud teha rohkem esmaseid vastuvõtte ja parandanud ambulatoorse arstiabi kvaliteeti. Õe iseseisvate vastuvõttude arv oli 2013.a. 70 173, see moodustas 15% arsti vastuvõttudest.

Õendusvastuvõttude arv kasvas ja tegevusvaldkond laienes psühhiaatriakliinikus, nahahaiguste kliinikus, kõrvakliinikus, silmakliinikus, onkoloogia ja pulmonoloogia erialadel. Psühhiaatriakliinikus õpetavad õed igapäevaeluga toimetulekut, sotsiaalse isolatsiooni vältimist. Õe kontrolli all toimub depoo- jm ravimite manustamine, analüüsides võtmise ning suitsiidi preventsiion ja nõustamine. Nahahaiguste kliinikus tegelevad õed füsioteraapia protseduuridega ning nahahoolduse õpetusega. Silmakliinikus vaegnägemise uuringute ning glaukoomihaigete jälgimise ja uuringutega. Pulmonoloogias on õdede kanda koduse hapnikravi juhendamine, erinevate hingamistehnikate õpetamine, igapäevase toimetuleku juhendamine, trahheostoomi ja hingamisaparaadi korrashoidu tagamine.

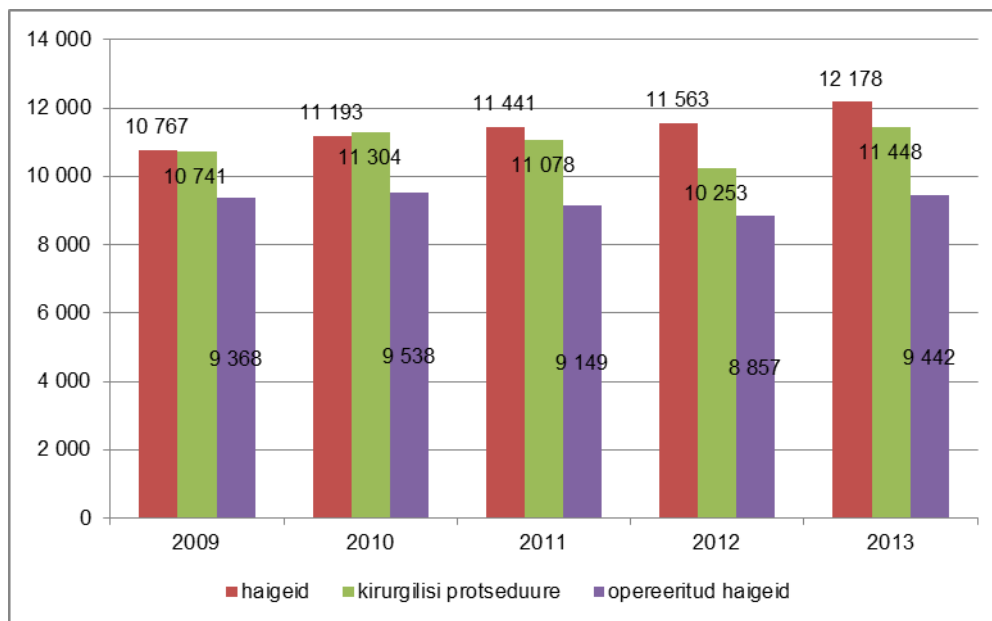
Õe koduvisiite ja koduõenduse visiite oli 9 696, nende maht suurenes 11%. Koduõendus on ajutine või pidev õendustoimingute teostamine patsiendi kodus. Teenust osutatakse neile, kes ei saa füüsiliste või vaimsete piirangute tõttu tervishoiuasutust külastada. 95% õendustoimingutest on sidumisprotseduurid lamatiste, troofiliste haavandite või tüsistunud operatsioonihäavade tõttu. Tegevuste hulka kuuluvad veel patsiendi ja perekonna juhendamine, psühhosotsiaalne toetamine, koostöö arstide ja sotsiaaltöötajatega. Tihe koostöö toimub ka Tartu Linnavalitsusega, kes toetab koduõendusteenuse osutamiseks vajalike vahendite ostmist kodustele lamajatele haigetele.

Päevaravi teenuste maht kasvab iga aastaga. 2013. aastal suurenenud lepingumaht võimaldas ravidada 615 patsienti rohkem. Päevaravis raviti 12 178 patsienti (joonis 2), nendest 78% opereeriti, kokku tehti 11 448 kirurgilist protseduuri.

Rohkem opereeriti patsiente silmakliinikus ning aasta teisel poolel alustas tegevust spordimeditšiini- ja taastusravi kliiniku sporditraumatoloogia keskus, kus tehti 207 päevakirurgilist operatsiooni.

Sagedasemad meditsiinilised protseduurid päevaravis olid kataraktiõikused, kurgumandlite ja adenoidide eemaldamine lastel, meditsiiniline abort, alajäseme veenide jm veenide

lõikused, operatsioonid perifeersetel närvidel, luu- ja liigeste operatsioonid, naha- ja nahaaluskoe operatsioonid ning kroonilise neerupuudulikkusega haigete hemodialüüs.

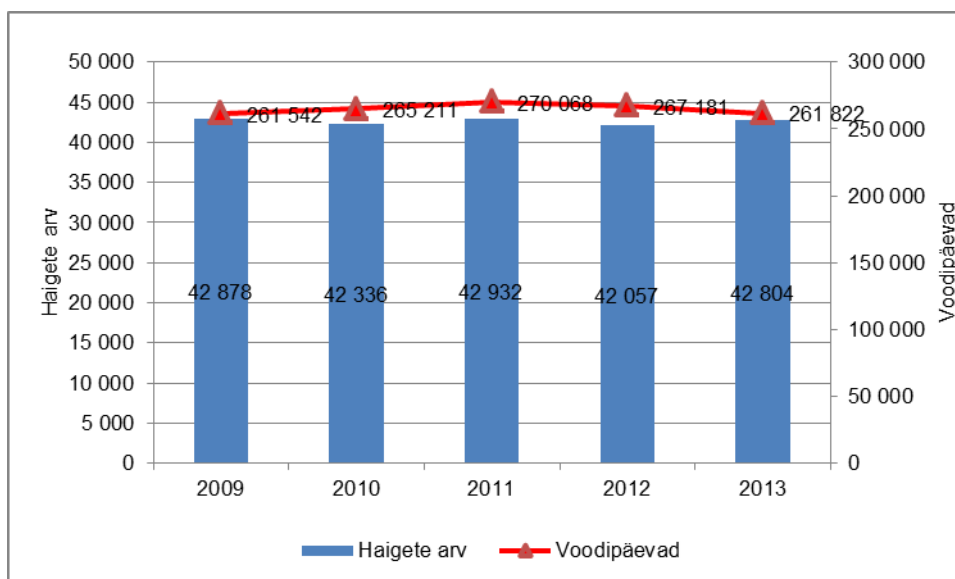
Joonis 2. Päevaravis ravitud haiged ja kirurgiline töö

Statsionaarne arstiabi

Statsionaarne ravitöö toimus 971 ravivoodil. Haigekassa lepingumaht kasvas ka statsionaari ravijuhtude osas ning nii viibis ravil 747 patsienti enam kui aasta tagasi. Haiglaravi toimub kõikide erialade voodiprofiilidel, kokku 37 aktiivravi osakonnas. Piirkondliku haiglana osutatakse haiglaravi teenuseid kõikide maakondade elanikele, 78% haigetest oli pärit Lõuna-Eesti maakondadest, muude maakondade haigetest suure osa moodustasid Ida-Viru piirkonna patsiendid. Lõuna-Eesti haiglatest, Ida-Viru Keskhaiglast jt haiglatest tuuakse üle rasked ja üli­rasked haiged, kes vajavad III astme intensiivravi, kirurgilist ravi, invasiivseid uuringuid või -raviprotseduure.

Haiglaravil viibis (st haiglast lahkunud haiged) 42 804 patsienti (joonis 3), nendest 39 569 e 92% aktiivravi osakondades. Haigete arv tõusis kõrvakliinikus (+260 patsienti), lastekliinikus (+296), hematoloogia-onkoloogia kliinikus onkoterapia osakonnas (+170), sisekliinikus (+136) ja radioloogiakliiniku radionukliidravi osakonnas (+83). Haiged oli mõnevõrra vähem üldkirurgias, uroloogias, günekoloogias ja näo-lõualuude kirurgias.

Erakorraliselt ravitud haigete osakaal oli 77%, mis viimaste aastatega ei ole praktiliselt muutunud.

Joonis 3. Statsionaaris ravitud haiged ja voodipäevad haiglast lahkumise alusel

Voodipäevade arv vähenes üle 5 000 päeva, keskmise ravikestuse muutus kliinikumis kokku 6,4 → 6,1 päevale ja aktiivravi osakondades 5,3 → 5,1 päevale. Ravikestus lühenes radioterapias, veresoontekirurgias, uroloogias, nakkushaigustes, näo- ja lõualuude kirurgias.

Vaatamata ravikestuse väikesele langusele oli üliiraskeid ja pikalt kulgevaid haigusjuhte sama palju kui aasta tagasi. Intensiivravi voodipäevade osakaal aktiivravi voodipäevadest moodustas 16%.

Voodihõive oli 74%. Voodihõive on erialati kliinikutes väga erinev, näiteks kõrvakliinikus ja silmakliinikus on ta oluliselt madalam, sest plaanilist kirurgilist tööd nädalavahetustel ei toimu ning haigete arv on siis väike. Sisekliinikus, psühhiaatriakliinikus ja hematoloogia-onkoloogia kliinikus aga üle 80%.

Haiglas suri 803 haiget, nendest 537 aktiivravi osakondades. Letaalsuskordaja oli kliinikumis 1,9%, sh aktiivravis 1,4%. Patoanoomilises korras lahati 167 ja kohtuarstlikult 29 surnut, patoanoomiliste lahangu osakaal oli 20%. Lahkdiagnoose tuvastati 8%. See on viimase 5 aasta madalaim, varem on olnud vastav näitaja 12-14%. Enamus lahkdiagnoose esines anesthesioloogia- ja intensiivravi kliiniku alla 24h haigusjuhtudel, kus haiglaravi jäi väga lühikeseks ja lõplik kliiniline diagnoos ebaselgeks.

Aasta lõpuks oli statsionaarse ravi elektroonsesse järjekorda registreeritud kõikidel erialadel kokku 3 244 patsienti, mis on üle 200 patsienti rohkem kui aasta tagasi. Eesti Haigekassa nõukogu poolt kehtestatud ravijärjekorra maksimumpikkus on üldjuhul 8 kuud, selle aja jooksul peab inimene saama vajamineva tervishoiuteenuse ja tema tervislik seisund ei tohi sellel ajal oluliselt halveneda. Kliinikumis on see tagatud, haiglaravile sai enamus erialadel 4-6 kuu jooksul, erandiks olid üldkirurgias bariaatrilised operatsioonid, kus järjekord tublisti üle 1,5 aasta (maksimumpikkus kuni 1,5 aastat).

Kliinikumi naistekliinikus võeti vastu 2 420 (2012. a. 2 431) sünnitust, sündis 2 463 last (nendest 102 kaksikut). Viiskümmend sünnitajat olid Vene Föderatsioonist. Keisrilõike teel sünnitusi oli 21%, neist üle poole erakorralised. Kliinikumi suunatakse raseduse jälgimisele ja sünnitama kõrge riskiga rasedad, seetõttu oli keisrilõigete ja enneaegsete vastsündinute (< 37 rasedusnädalat) osakaal suhteliselt suur (9%).

448 e 18% vastsündinutest vajab edasist ravi lastekliinikus või anestezioloogia- ja intensiivravi kliiniku lasteintensiivravi osakonnas. Perinataalne suremus 1 000 sünni kohta oli 7,3, mis on mõnevõrra tõusnud. Kõikide perinataalsete surmade põhjuseks oli sügav enneaegsus ja väga madal sünnikaal või eluks sobimatu kaasasündinud väärareng.

Kirurgilise ravitöö muutused olid kõige suuremad statsionaaris. Opereeritud haigete arv kasvas paarisaja patsiendi võrra, seda peamiselt kõrvakliinikus opereeritud haigete arvelt. Opereeritud haigete arv langes günekoloogias (-172/15%), näo-lõualuude kirurgias (-50/12%) ja üldkirurgias (-46/5%). Üldkirurgias olid haigusjuhtumid keerukamad, nii kujunes ka ravijuhu maksumus kallimaks ning seetõttu saime haigeid vähem opereerida. Näo-lõualuude kirurgia erialal läks üks arst lapsehoolduspuhkusele ning see mõjutas ka kirurgilist võimekust.

Statsionaaris opereeriti 17 324 haiget. Kirurgiline aktiivsus kirurgilistes osakondades oli 75%, so veidi madalam kui eelnevatel aastatel. Üle poolte operatsioonidest olid erakorralised, erakorralistest kirurgilistest haigetest opereeriti esimesel ravipäeval 71%, teisel päeval 16%. Operatsioonijärgselt suri 95 haiget s.t. operatsioonijärgne letaalsus oli 0,5%, mis on veidi langenud eelnevate aastatega võrreldes.

Kirurgilise ravitöö kvaliteeti saab hinnata kordusoperatsioonide kaudu, nende registreerimine on paranenud. 2013.a. oli kodeeritud 175 kordusoperatsiooni (2012.a. 146), mille põhjusteks olid: sisemine verejooks 45, pindmine verejooks 5, süvainfektsioon 22, pindmine infektsioon 3, haava või anastomoosi dehistsents 23 juhul, arterite korrektsioone 42 ning luu ja liigese kordusoperatsioon 31.

Kirurgiliste protseduuride arv langes günekoloogiliste lõikuste osas ja kasvas ninapiirkonna ja arterite operatsioonide osas, kardiokirurgias koronaarangioplastika ja eelkõige kinniste lõikuste osas ning üldkirurgias soolelõikuste osas.

Nõudlus bariatrilisele operatsioonidele on suur, 2013.a. tehti 124 operatsiooni (2010.a. 51, 2011.a. 89 ja 2012.a. 126). See on tõenduspõhine püsivat kaalulangust andev kirurgiline ravimeetod väga suure ülekaaluga patsientidele. Aasta lõpus oli järjekorras 302 patsienti. See on plaaniline ravi, seega sõltub operatsioonide arv haigekassa lepingust. Eesmärk on teha aastas 170 operatsiooni ja tagada ooteaeg kuni 1,5 aastat.

Kliinikum on ainus raviasutus Eestis, kus viiakse läbi neeru-, luuüdi-, maksa- ja kopsusiirdamise operatsioone. 2013. aastal toimus 59 elundisiirdamist (2012.a. 70, 2011.a. 55), sh 47 neerusiirdamist, 8 maksasiirdamist, 3 kopsusiirdamist (joonis 4). Lisaks nimetatutele tehti esmakordselt Eestis kombineeritud elundite - maksa ja neeru, siirdamine. Üks kopsusiirdamine teostati kunstvereringega, ka see oli Eestis esmakordne. Neerusiirdamise ootelehele jäi 37, maksasiirdamise ootelehele 4 ja kopsusiirdamise ootelehel 3 patsienti.

Esimesest elundisiirdamisest Eesti möödus 45 aastat ning 12. oktoobril 2013.a. teostati 1000. neerusiirdamine. Eestis elab ca 450 töötava neerusiirikuga inimest. Üha rohkem tuleb ette korduvsirdamisi, st patsiendid tulevad siirdamisele teist ja kolmandatki korda.

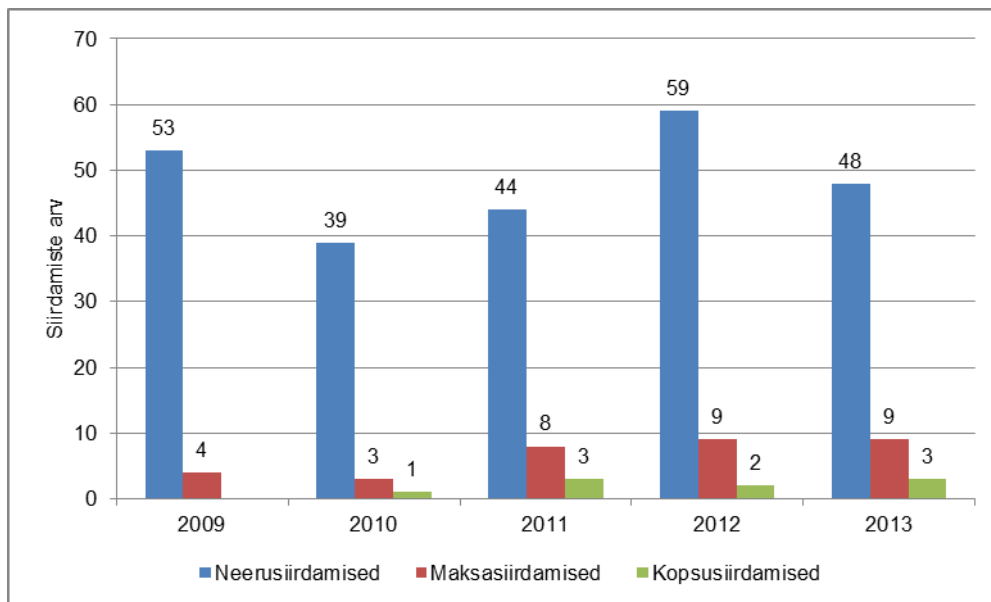
Elundisiirdamisi teostatakse ainult kliinikumis, doonormaterjali käitlemisega tegelevad aga mitmed Eesti haiglad. Elundisiirdamine on suure meeskonna töö, siin osalevad paljude erialade spetsialistid. Siirdamisega seotud valdkondade edukaks tegutsemiseks loodi kolm aastat tagasi transplantatsioonikeskus, mille juhtimisel on loodud haiglate vaheline koostöövõrgustik, doonormaterjali käitlemine ning ühtne kvaliteedisüsteem.

Vere loome tüvirakkude siirdamisi tehti kliinikumis 27 (2012.a. 25), embrüosiirdamisi 642 (2012.a. 569), silma sarvkesta siirdamist 10 (2012.a. 12), lisaks veel muude kudede siirdamisi.

Rahvusvahelise elundivahetuse osas sõlmiti koostöölepe Eesti, Läti ja Leedu sotsiaal- ja tervishoiuministeeriumide vahel. Mitme aasta töö tulemusena käivitus Scandiatransplanti lepingu

raames riikidevaheline elunditevahetus. Koostöös sotsiaalministeeriumi ning Põhja-Eesti Regionaalhaiglaga jätkusid aktiivsed läbirääkimised südamesiirdamismeeskonnaga Eesti patsientide siirdamiseks Soomes. Üks patsient võeti ootelehele.

Lisaks rahvusvahelise elundivahetusele jätkus koostöö Soome Punase Risti Vereteenistuse luuüdi doonorite registriga. 2013.aastal imporditi väljastpoolt Eestit 9 donatsiooniprodukti.

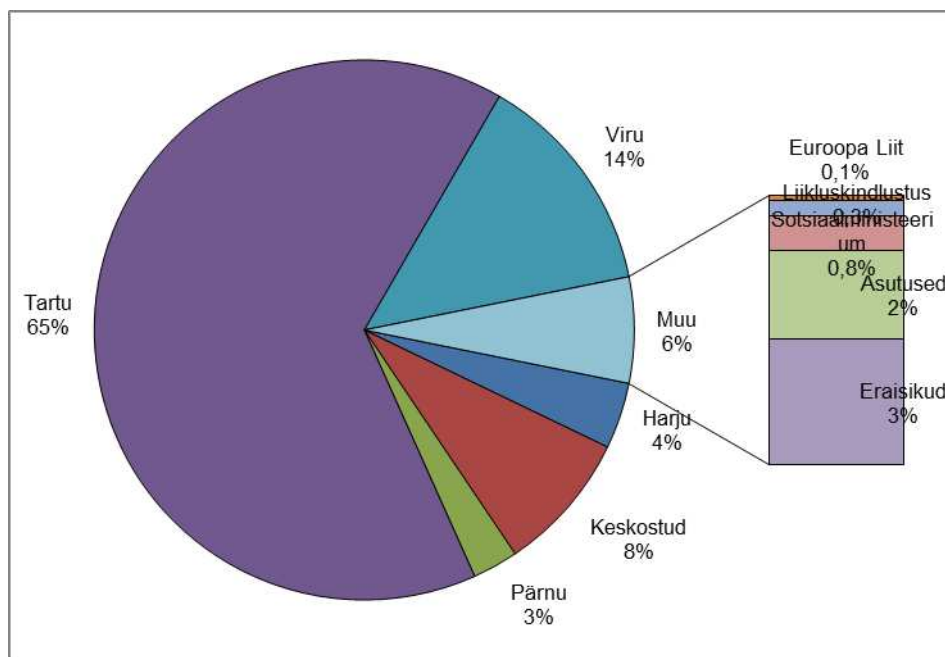
Joonis 4. Elundsiirdamised

Tervishoiuteenuste müük

Kliinikumi suurimaks partneriks tervishoiuteenuste rahastamisel on Eesti Haigekassa (edaspidi haigekassa). 2013.a. olid ravi rahastamise lepingu (edaspidi leping) rahalised lisad sõlmitud kõigi piirkondlike osakondadega. Leping haigekassaga moodustas 94% tervishoiuteenuste rahalisest kogumahust, ligikaudu 2/3 tervishoiuteenustest osutati Tartu osakonna kindlustatutele ning 1/3 teiste osakondade kindlustatutele (joonis 5). Võrreldes varasemaga kasvas kõige enam Viru osakonna tervishoiuteenuste rahaline maht.

Keskostu tervishoiuteenustena osutati 2013. aastal teenuseid, mille vajadus kogu Eesti ulatuses on suhteliselt väike: endoproteesimised, katarakti operatsioonid, kardioverterid, organsiirdamised, luuüdisiirdamine, kuulmisimplantatsioonid, viljatusravi, brahhüteraapia ja teatud ravimid. Selliseid teenuseid rahastati tsentraalselt, et tagada kõigile kindlustatutele kallihinnaliste teenuste võrdne kättesaadavus. 2014. aasta lepingus on nimetatud tervishoiuteenused viidud eriarstiabi lepingusse.

Kliinikumi väiksemateks koostööpartneriteks olid sotsiaalministeerium (kindlustamata isikute vältimatu abi), liikluskindlustusfirmad ja teised asutused.

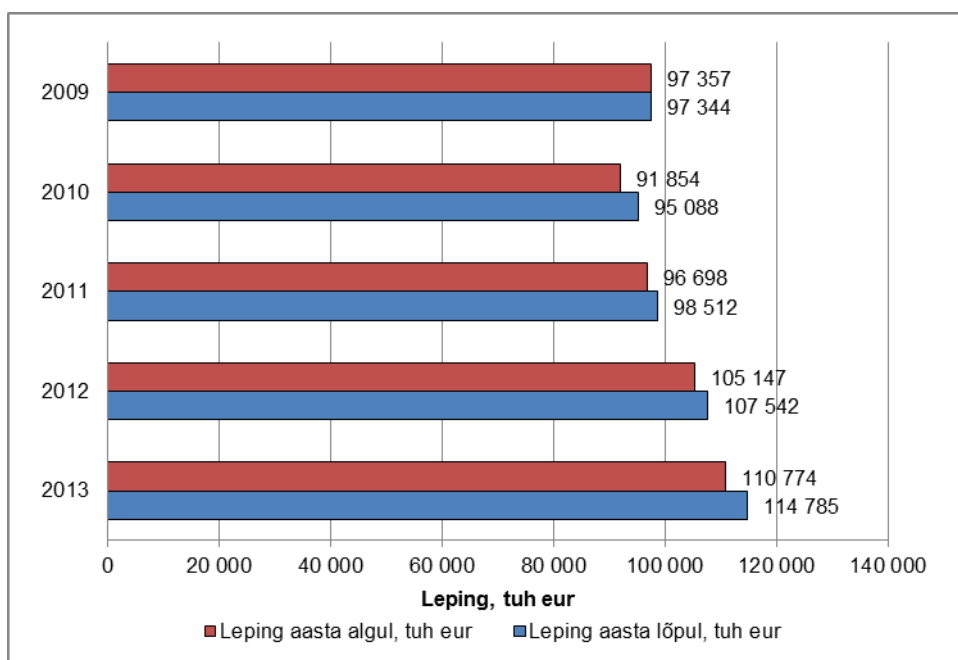

Joonis 5. Osutatud tervishoiuteenuste rahaline maht maksjate lõikes 2013.a.

2013. aasta alguses sõlmitud haigekassa lepingu kogumaht oli 508,8 tuh ravijuhtu kogusummas 110 774 tuh eur. Aasta jooksul sõlmiti lisalepinguid kogusummas 3 968 tuh eur, sh statsionaarsele eriarstiabile (2 481 tuh eur). Aasta lõpuks kujunes lepingumaht 515,8 tuh ravijuhtu, 114 785 tuh eur (joonis 6). Lisalepinguid saime peamiselt kallite ja ülikallite ravijuhtude katteks, teenuse kättesaadavuse parandamiseks ja ravijuhu keskmise maksumuse korrigeerimiseks. Kõige enam lisalepinguid oli pediatraaerialal, kuna lastekliinikus oli neli ülikallist ravijuhtu. Ülikalleid ravijuhte (üks ravijuht > 65 tuh eur) oli kliinikumis 12, kogusummas 1 040 tuh eur.

Võrreldes 2012.a. lõpuga kasvas leping kokku 7 242 tuh eur. Ravijuhtude arv kokku vähenes, selle põhjuseks oli ennetuse (lõppesid südamehaiguste- ja osteoporoosi ennetuse projektid) ja

hambaravi juhtude vähenemine. Eriarstiabi leping kasvas nii ravijuhtudes kui ka rahalises mahus.

Joonis 6. Ravi rahastamise lepingu rahaline maht

Ravitüüpide lõikes moodustas põhilise osa haigekassa lepingu rahalisest mahust eriarstiabi, sh kogu lepingu rahalisest mahust 59% statsionaarsed ja 29% ambulatoorsed ning päevaravi teenused. Väiksema osa moodustasid lepingud hambaraviteenustele, hooldusravile ja ennetustegevusele.

Kliinikum osutas 2013. aastal tervishoiuteenuseid Tartu-, Harju- ja Pärnu osakonna kindlustatutele rohkem, kui sõlmitud lepingud võimaldasid. Kuna ambulatoorsed ravijuhud olid täidetud, siis maksis haigekassa vastavalt lepingus kokkulepitule lepingumahu ületanud arved koefitsiendiga 0,3. Kokku kujunes kliinikumi saamata jäänud tulu 1 486 tuh eurot.

Kliinikum osutab ka tasulisi tervishoiuteenuseid nii kindlustamata kui ka kindlustatutele, kes soovivad vastuvõtule pöörduda ilma saatekirjata erialadel, kus saatekiri on nõutav või soovivad pöörduda eriarsti vastuvõtule kiiremini, kui seda võimaldab haigekassa lepingumahust tingitud järjekord.

Eraisikute osakaal ehk patsientide poolt ostetud tasuliste teenuste rahaline maht kasvas aastaga 27%, moodustades kokku 3 643 tuh eur ehk 3% kogu tervishoiuteenuste rahalisest mahust. Tasuliste teenuste rahaline maht oli kõige suurem hambaravis (1 598 tuh eur), kus täiskasvanute hambaravi ja hambaproteesi teenused on tasulised. Tasuliste teenuse osa oli märkimisväärne veel androloogiakeskuses (444 tuh eur), naistekliinikus (425 tuh eur) ning spordimeditsiini- ja taastusravi kliinikus (194 tuh eur). Antud teenuste rahaline maht kasvas stomatoloogiakliinikus, androloogiakeskuses ja väiksemas mahus ka teistes kliinikus, sh välismaalaste poolt ostetud teenuste osas.

Tasuliste teenuste rahalisest mahust 15% (529 tuh eur) oli ostetud väljaspool Eestit pärit patsientide poolt, aastaga on antud teenuste osa kahekordistunud. Nimetatud teenuseid ostavad välismaalased, kes ajutiselt viibivad Eestis ja ei oma ravikindlustust ning ka patsiendid, kelle reisieesmärgiks on tervishoiuteenuste ostmise. Ligemale 2/3 oli pärit Venemaalt, 11% Soomest ja 8% Kasahstanist. Osteti erinevaid radioloogilisi, endoskoopilisi

ja funktsionaaldiagnostilisi uuringuid, samuti pöörduti hemato-onkoloogiliste probleemidega uuringuks ning kiiritus- ja keemiaraviks. Sünnitama tuldi kliinikumi viiekümnel korral.

Arstiabi kvaliteet, ohutus ja patsiendikesksus

Kliinikumi eesmärk on pakkuda kõrgekvaliteedilist arstiabi, mis nõuab kogu personalilt kõrgeid professionaalseid oskuseid nii patsiendi ravimisel, hooldamisel kui ka nõustamisel. Raviprotseduuride valikul ja tegemisel tuleb tagada patsientide heaolu ja rahulolu, valida tuleb väikseima riskiga parim võimalik tulemus tervisele. Arvestama peab ressursikulukusega.

Haigla igapäevatöö osaks on suured visiidid, konsiiliumid, haigusjuhtude arutelud, teiste erialade haigete konsulteerimised ja kliinilised konverentsid. Enamus osakondade tööpäevad algavad ühiste aruteludega, eriala juhtide eestvedamisel tehakse suuri visiite ning arutatakse üheskoos keerulisi haigusjuhte. Igapäevatöö osa on konsiiliumid, seal tehakse raviotsused keeruliste haigusjuhtumite korral. Harvaesinevaid ja keerulisi meditsiiniteemasid ja haigusjuhte esitatakse ning arutatakse kliinilistel konverentsidel. 2013. aastal toimus kaks suur kliinilist konverentsi. Esimese teema oli: „Ravimvormi mõju farmakokineetikale ja ravimvormi manipuleerimise ohud”, kus kliinilised proviisorid analüüsisid igapäevaseid ravimite manustamise probleeme ja tehtud vigu ning teise teema oli: ”Korduvate sepsistega 66aastase meespatsiendi haigusjuhu analüüs, kelle haigusnähud möödusid peale maksasiirdamist”.

Hematoloogia-onkoloogia kliinik valmistas ette vähiravi valdkonna akrediteerimist vastavalt Euroopa Vähiinstituutide Organisatsiooni (OECD) kriteeriumitele. Seoses akrediteerimisega toimus tihe koostöö Manchesteri Christie Vähikeskusega. 2013. aastal valmis eneseanalüüsi aruanne akrediteerimiseks, kinnitati kliinikumi vähiravi arengukava ning alustati vähiravi kvaliteediindikaatorite välja töötamist.

Suurem osa ühendlabori uuringutest on akrediteeritud vastavalt ISO 15189:2008 standardi “Kvaliteedi ja kompetentsi erinõuded meditsiinilaboritele” nõuetele. Aruandeaastal viidi läbi 13 sisemist kvaliteediauditit ning toimus Eesti Akrediteerimiskeskuse labori järelevalve audit, mille käigus akrediteeriti esmakordselt ka geneetikakaeskuse tsütogeneetika ja molekulaardiagnostika valdkonna analüüse. Suurem osa labori uuringutest on kaetud välise kontrolliga.

Patoloogiateenistus tegi koostööd Suurbritannia organisatsiooniga UK NEQAS kvaliteedihindamise süsteemis, osaleti histopatoloogia valdkonna ICC & ISH rubriigi paneelides. Diagnostilise töö kvaliteedi tagamiseks saadeti keerulisemad juhud konsulteerimiseks väljaspool Eestit asuvatesse keskustesse, kus on suurem kompetents. Patoloogid osalevad jätkuvalt keerulisemate uuringujuhtude konsiiliumides. Sügisel alustati güneko-tsütoloogia tööloogi akrediteerimise ettevalmistamisega.

Samuti on erineva taseme kvaliteedikontrollidega kaetud verekeskuses verepreparaatide tootmine ja kasutamine.

Infektsioonikontrolli teenistuse roll kvaliteetse ja ohutu ravi tagamisel

Kliinikumi infektsioonikontrolli teenistuse töö tugineb tihedale koostööle kliinikutega, aastatega on kontrolliv funktsioon asendunud konsulteeriva ja nõuandva rolliga. Teenistuse põhilised töövaldkonnad on hospitaalinfektsioonide järelevalve, antibiootikumide kasutamise jälgimine, desinfektsioon, sterilisatsioon ning koolitus- ja teadustöö. Infektsioonikontrolli teenistuse tegevus on tihedalt seotud ravikvaliteedi tagamisega, iga-aastased kokkuvõtted näitavad hospitaalinfektsioonide vähenemist. Selle valdkonnaga tegelemine on mõjutanud ja kujundanud arstide-õdede tööstandardeid.

Hospitaalinfektsioonide (HI) järelvalve koosneb hetklevimusuuringust ja jooksvast aastaringsest järelvalvest. HI-ga patsientide osakaal levimusuuringus on püsinud 4-6% vahel, antud näitaja on Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) vastava näitajaga võrreldes hea tulemus. 2013. aasta põhiprobleemideks olid operatsioonipiirkonna infektsioon ja kopsupõletik. HI-de jooksev registreerimine näitas, et vereringeinfektsioonide arv oli suurem lasteintensiivravis enneaegsetel vastsündinutel ja hematoloogia- ja luuüditransplantatsiooni osakonnas sügava immuunpuudulikkusega haigetel. Täiskasvanute intensiivravis registreeriti 88 hospitaalinfektsiooni 75 patsiendil. HI-de esinemissagedus oli 4,7% (2012.a. 4,4%). Ventilaatorpneumoonia esinemine on intensiivravis vähenenud 9 aastaga 4,5 korda ja seda tänu rakendatud abinõudele. Keisrilõigete järgsete infektsioonide kontroll näitas ainult häid tulemusi. Aortokoronaarse šunteerimise järgsete infektsioonide arv südamekliinikus kasvas, selles osas rakendati meetmeid.

Antibiootikumide kasutusanalüüs näitas, et kliinikumis ei ole antibiootikumide manustamine suurenenud. Läbi viidi ka perioperatiivse antibiootikumprofülaktika audit, mis tuvastas mittevastavusi juhendile, selles osas planeeriti vajalikud koolitused.

Töötajate endi tervise kaitseks on vaja jätkuvalt teha teavitustööd. Personali lõike- ja torkevigastusi registreeriti 48, mis on kliinikumi suuruse ravisutuse kohta selgelt vähe. Meditsiinitöötajate gripivastane vaktsineerimine tööandja poolt on viimasel aastal kasvanud, kuid võiks olla veelgi suurem.

Patsiendi kahju- ja ohujuhtumite käsitlemine

Üheks tervishoiuteenuste kvaliteedi jälgimise ja parandamise vahendiks on patsienti kahjustavate ja ohustavate juhtumite registreerimine ning menetlemine, eesmärgiga ennetada tervishoiuteenuste osutamisel ravitegevusega seotud vigu ning tagada patsiendiohutus patsiendi haiglas viibimise ajal. Kahju- ja ohujuhtumite infosüsteemis (lühinimega POI) registreeritakse enda või oma kaastöötajate eksimused, aga ka töökorralduslikud puudused, ikka selleks, et õppida vigadest ja järgmistel kordadel neid vältida. Antud süsteemi võtmeteguriteks on:

- iga töötaja teadlikkus patsiendi kahju- ja ohujuhtumite võimalikest tagajärgedest ning nende ennetamise võimalustest
- iga töötaja valmisolek näha puudusi ja eksimusi ning neid dokumenteerida
- patsiendiohutust väärtustava töökultuuri kujundamine
- keskendumine juhtumi põhjustele, mitte põhjustajatele.

2013. aastal registreeriti kokku 403 (2012. a. 272) ravikvaliteeti ja patsiendi turvalisust ohustavat juhtumit, mis on oluliselt rohkem kui aasta tagasi, seega on registreerimissüsteem käivitunud ja end õigustanud.

Kõige rohkem esines laboratoorsete, radioloogiliste või muude uuringutega seotud ning ravi või jälgimisega seotud juhtumeid. Esines ka patsiendi vigastustega juhtumeid (kukkumised, libastumised), kokku 52.

Kõikide juhtumite puhul määratakse nende riskiaste lähtudes juhtumi kordumise tõenäosusest ja tagajärjest patsiendile. Kõige enam registreeriti I-II riskiastme (so väikese riskiga) juhtumeid, mis patsiendi tervisele mõju ei avaldanud. Kolmandik juhtumitest oli mõõduka kuni väga suure riskiga, nt ravimi andmata jätmise, vastunäidustuse mitteamestamine uuringule viimisel jne.

Juhtumite tekkepõhjustest tulenevalt teavitati töötajaid kehtivatest nõuetest, korraldati koolitusi, tõhustati patsiendi jälgimist ja õpetust ning informeeriti töötajaid tehtud otsustest ja muudatustest.

Patsientide rahulolu arstiabiga

Patsientidele on oluline tervishoiuteenuste kvaliteet ja kättesaadavus. Väga oluline on patsiendi jaoks saada informatsiooni oma haiguse tõsidusest, ravi pikkusest ja võimalikest komplikatsioonidest. Igal aastal viiakse Eesti kuues suuremas haiglas ühtse metoodika alusel läbi patsientide rahulolu uuring. Tulemuste analüüsimiseks on kasutusele võetud mõju-rahulolu kaart, määratlemaks parandamist vajavad valdkonnad. Strateegilisteks parendusvaldkondadeks peetakse neid, millel on suur seos üldise rahuloluga aga rahulolu tase on madal.

2013. aastal toimus statsionaaris ravil olnud haigete küsitlus, kus osales 1 596 patsienti. Vastanute 72% jäi haiglaraviga väga rahule ja 88% tuleks ravivajadusel kindlasti taas kliinikumi. Patsientide üldine rahulolutase on kasvamas.

Viimane küsitlus näitas, et peamised parandamist vajavad valdkonnad on teave erinevate raviviiside ja võimaluste kohta, arstiga suhtlemise aeg, teave ravimite kohta ja selgitused kodus toimetulekuks. Patsient ootab, et arstil oleks aega kuulamiseks ja mõistmiseks.

Aktiivne tagasiside patsientidelt

Igal tööpäeval saab kliinikum kuni kolm patsiendipoolset pöördumist, millega esitatakse kas kaebus, tehakse ettepanekuid ja/või tänatakse arstiabi eest.

Kaebused ja ettepanekud vaadatakse läbi vastavas kliinikus ja/või teenistuses, vajadusel analüüsitakse probleemi ja rakendatakse parandusmeetmeid. Pöördujale antakse põhjalik selgitus olukorrast ning võimalikest lahendustest. Tänuavalduse kohta saab avaldaja lugupidava tagasiside.

2013. esitati 154 kaebust, 126 ettepanekut ja 532 tänuavaldust. Kolmandik kaebustest oli tervishoiuteenuste kättesaadavuse ja teine kolmandik suhtlemise kohta: nt. patsiente ei teavitatud õigeaegselt vastuvõtu ja protseduuri ärajäämisest; esines ka kommunikatsiooniprobleeme, kus info ei olnud patsiendile piisavalt selge. Sageli oli kaebuse põhjuseks ebaviisakas või patsienti solvav käitumine.

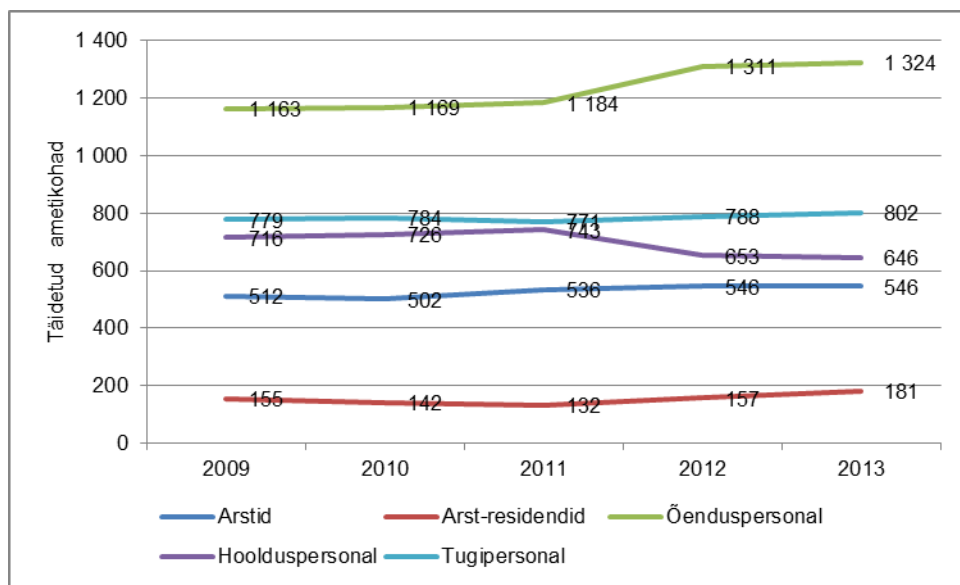
Ettepanekud puudutasid tasuliste teenuste ja visiiditasu arveid, juhiti tähelepanu puuduvatele siltidele vastuvõtu kabineti ustel.

Tänuavaldustes kiideti kliinikute head tööd, meeldivat suhtlemist ja hoolivust. Enamasti tänati arste, õdesid ja ämmaemandaid, kuid kiitusetu ei jäänud ka kokad, füsioterapeudid, abiõed, sotsiaaltöötajad ja klienditeenindajad.

Personal ja muutused personalis

2013. aastal töötas kliinikumis 3 935 füüsilist isikut 3 500 ametikohal (joonis 7).

Võrreldes 2012. aastaga suurenes täidetud ametikohtade arv 46 kohta võrra: arstidel 0,7 ja arst-residentidel 24,6 kohta, õenduspersonalil 13,3 ja tugipersonalil 14 kohta. Hoolduspersonalil ametikohtade arv on vähenenud 6,5 võrra. Tervishoiuteenuste osutamiseks oli otseselt seotud 77%.

Joonis 7. Täidetud ametikohad seisuga 31.12.2013

2013. aasta suvel töötas kliinikumis 7 Tartu Ülikooli arstiteaduskonna üliõpilasest abiarsti, kelle rakendamise kogemus oli valdavalt hea, mistõttu plaanitakse abiarstide värbamist ka edaspidi.

2013. aastal korraldati kliinikumis 47 konkurssi, mille käigus värvati 3 vanemarst-õppejõudu, 40 arst-õppejõudu (neist 14 residentuurist) ja 1 osakonna vanemõde.

Uute töötajate valikul osutus efektiivsemaks värbamismeetodiks tööotsingute (157) avaldamine kliinikumi kodulehel. 2013. aastal jätkus tulemuslik koostöö Eesti Töötukassa töövahenduskonsultantide ja karjäärinõustajatega, mille tulemusena kutsuti kliinikum esmakordselt osalema Tartumaa osakonna Töömessil. Uute töötajate valikul jätkus 2013. aastal asjalik koostöö Tartu Tervishoiu Kõrgkooli, Tartu Ülikooli ja Tartu kutsehariduskeskuse koordinaatorite, õpetajate, praktikajuhendajate ning erinevate erialaseltside, -ühingute esindajatega. Koostöö raames oli personaliteenistuses praktiliselt mitmeid Tartu kutsehariduskeskuse sekretäri-personalitöö eriala ja juhtimisalasel praktiliselt Tartu Ülikooli õendusala magistriõppe tudengeid.

2013. aasta jooksul lahkus kliinikumist töölt 26 arsti (14 ametikohta), tööle tuli 29 arsti (21 ametikohta), neist 14 residentuurist (12 ametikohta). Osaliselt muutub täidetud ametikohtade arv lapsehoolduspuhkuselt tagasitulnute arvelt või koormuse suurendamisest või vähendamisest. Kliinikumi tööjõu voolavus ei ületa 5%.

Kliinikumis töötab 137 doktori ja sellele vastava teaduskraadi omajat ning 113 magistrat.

Õenduspersonalist on 189 õde ehk 13% kõrgema kvalifikatsiooniastmega, 731 õde ehk 49% I kvalifikatsiooni- ja 570 õde ehk 38% II kvalifikatsiooniastmega.

Kliinikumi töötajate keskmine vanus oli 2013.a lõpus 43 aastat. Arstkonna keskmine vanus oli 49, õenduspersonalil 39, hoolduspersonalil 47 ja tugipersonalil 47 aastat. 70-aastaseid ja vanemaid töötajaid oli arstkonna seas 39 ning õenduspersonalil seas 8.

Töötajate keskmine tööstaaž Kliinikumis oli seisuga 31.12.2013 11 aastat. Seejuures arstkonnal 17, õenduspersonalil 12, hoolduspersonalil 9 ja tugipersonalil 10 aastat. Kliinikumis on 40 ja rohkem aastat töötanud 52 isikut, neist 14 arsti, 28 õendus-, 2 hooldus- ja 8 tugitöötajat.

Jätkuvalt analüüsitakse töötaja kasutamist ja ületundide osatähtsust töötajas üksuse ja ametiliikide kaupa. Igas kvartalis saavad ülemarst, ülemõde ja vajadusel üksuste juhid asjakohase ülevaate, milline võimaldab teha otsuseid ametikohtade avamise/mitteavamise kohta ja parandada töökorraldust. 2013.a. oli arstidel ületundide osatähtsust töötundidest keskmiselt 5%, õenduspersonalil 5% ja hoolduspersonalil 6%. Võrreldes 2012.a. on ületundide osatähtsust arstidel ja õenduspersonalil vähenenud.

Personaliprogrammi edasiarendus ja seotus töötajatega võimaldab igakuuliselt analüüsida töötajate haigestumust üksuste ja ametiliikide kaupa, tulemused edastatakse vajadusel ülemarstile ja ülemõdele, neid arutatakse üksuste juhtidega. 2013. a olid haiguslehel 2% arstidest, 4% õendustöötajatest ja 5% hooldustöötajatest. Haiguslehel olivate osatähtsust töötajatest on võrreldes eelmise aastaga langenud ja haiguspäevade osatähtsust kalendripäevadest tõusnud.

27. maist kuni 5. juunini 2013 toimus töötajate rahulolu küsitlus kombineerituna interneti- ja paberankeetidele vastamise teel. Küsitluse esinduslikkus oli rahuldav, kuivõrd vastas kolmandik kliinikumi töötajatest. Töötajate üldine rahulolu kliinikumis töötamisega oli kõrge (83% väga või üldiselt rahul, 82% soovitaks seda ka heale tuttavale).

Töötajate rahulolu küsitluse tulemusi tutvustati struktuuriüksuste juhtidele, neid võeti arvesse kliinikumi hea tava projekti koostamisel.

Sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikumi 2013.a. tööjõukulud koos sotsiaalmaksu ja tööandja töötuskindlustusmaksuga olid 67 591 273 eurot (2012.a. 59 582 332 eurot). Juhatuse ja nõukogu liikmete tasud koos sotsiaalmaksuga olid 2013.aastal 382 055 eurot (2012.a. 361 769 eurot). Juhatuse liikmega sõlmitud teenistuslepingu lõppemisel seoses volituste ennetähtaegse lõppemisega makstakse hüvitist, mille suuruseks on viimase 3 kuu teenistustasu. Nõukogu liikmetele nende ametist lahkumisel hüvitist ei maksta.

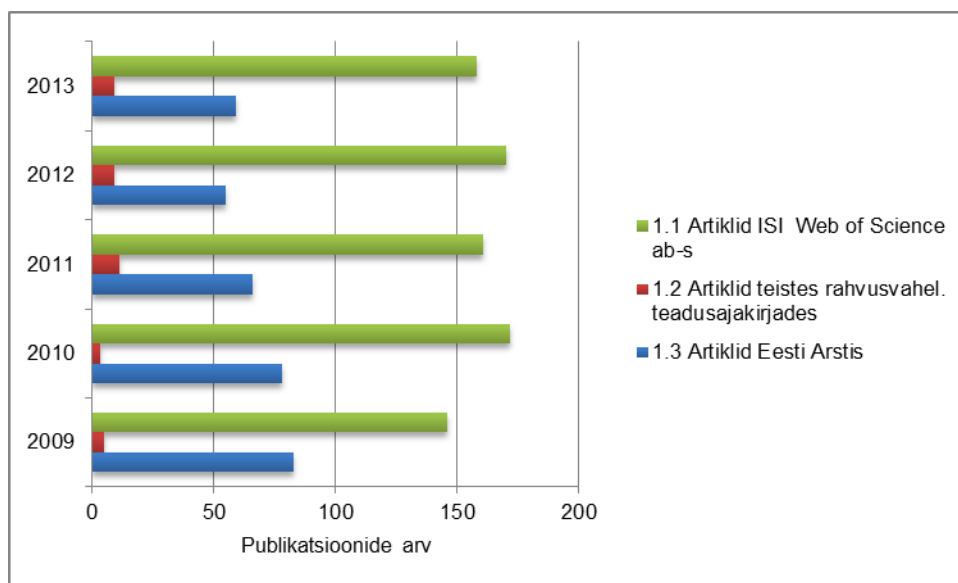
Teadus-, õppe- ja arendustöö

Kliinikum toetab ja väärtustab arst-õppejõudude ning teiste teadustööpotentsiaaliga spetsialistide akadeemilist arengut ja osalemist teadustöö tegemisel ning teaduskraadide omandamisel. Kliinikumi töötajate teadustööde tulemused kajastuvad väga paljudes tunnustatud teadusajakirjades, kaitsitud teaduskraadides ning osalemises erinevates teadusprojektides.

Ülikoolihaiglana on kliinikum õppebaasiks Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ja Tartu Tervishoiu Kõrgkooli tudengite õpetamisel.

Publikatsioonide osas avaldati rahvusvahelistes ajakirjades 167 artiklit (ETIS-e liigitus 1.1. ja 1.2) ja ajakirjas Eesti Arst 59 artiklit, mille autoriteks olid kliinikumi töötajad (joonis 8):

- 158 artiklit Web of Knowledge andmebaasis (ETIS 1.1)
- 9 artiklit teistes rahvusvahelistes andmebaasides (ETIS 1.2)
- 59 artiklit ajakirjas Eesti Arst (ETIS 1.3)

Joonis 8. Avaldatud publikatsioonid.

Teadustegevuse kvaliteeti publikatsioonide osas hinnatakse artiklitele viitamiste arvu ja H-indeksi kaudu. Kliinikumi meditsiiniinfo keskuse poolt kogutud ja analüüsitud andmete alusel (algallikateks ThomsonReuters Web of Knowledge (WOK), Medline (OVID), PubMed, EBSCO jm. andmebaasid) ilmus 79 artiklit kõrge mõjufaktoriga ajakirjades. Väga kõrge mõjufaktoriga kuues ajakirjas avaldasid kliinikumi arstid 13 artiklit:

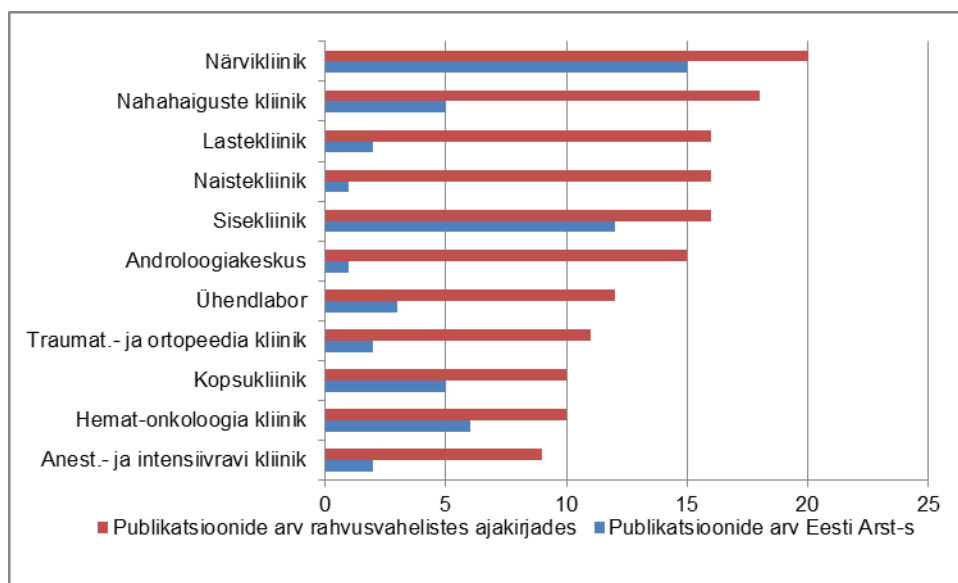
- NEJM (IF 51,658) ilmus 6 artiklit , kus autorite grupi koosseisus osalesid kliinikumi arstid R. Salupere, M. Lember, R. Kolk, F. Kirss, K. Rull, P. Vaas, S. Meriste ja J. Eha
- Nature Genetics (IF 35,209) ilmus 2 artiklit , kus autoriteks on U. Vaher, T. Talvik ja A. Salumets
- Science (IF 31,027) ilmus 1 artikkel, kus autoriks on E. Reinmaa
- The Lancet Oncology (IF 25,117) ilmus 1 artikkel, kus autorite grupis on Andrus Mägi

- The Lancet Infectious Diseases (IF 19,966) ilmus 1 artikkel, kus autorite grupis osales. K.Maasalu
- American Journal of Human Genetics (IF 11,202) ilmus 1 artikkel, kus autoriteks on T.Talvik ja I.Talvik.

45 rahvusvahelises ajakirjas publitseeriti kliinikumi arstide konverentsiteesid s.h.25 ajakirja olid kõrge mõjufaktoriga (nt. Blood – IF 9,060, Arthritis and Rheumatism – 7,477 jt.)

Eesti Arstis avaldati 59 artiklit, s.h. 1 ravijuhend. Kokku on 2013.a. avaldatud 175 kliinikumi töötaja konverentsiteesid.

Kõige produktiivsemateks struktuuriüksusteks rahvusvahelistes ajakirjades avaldatud artiklite osas olid närvikliinik (20) ja nahahaiguste kliinik (18) ning 16 artikliga lastekliinik, naistekliinik ja sisekliinik (joonis 9).

Joonis 9. Edukamad kliinikud publikatsioonide avaldamise osas

Viimase viie aasta (2008 – 2012.a.) andmetel olid edukamad artiklite arvu järgi: dr Margus Punab androloogiakeskusest, prof Katrin Õunap ühendlabori geneetikakeskusest, dr Inga Talvik lastekliinikust.

Mitmed kliinikute juhatajad ja teised erialade juhtfiguurid on juhendajateks doktorantidele. 2013. aastal kaitsi kokku 6 doktoritööd (2012.a. 6). Kliinikumi ja Tartu Ülikooli arstiteaduskonna aastalõpu kontserdil tunnustas kliinikum värskaid doktoritöö kaitsnuid tunnistuse ja preemiaga:

- Lass J. Epidemiological and clinical aspects of medicines use in children in Estonia. Ühendapteek.
- Karelson M. Vitiligo: clinical aspects, quality of life and the role of melanocortin system in pathogenesis. Nahahaiguste kliinik.
- Sabre L. Epidemiology of traumatic spinal cord injury in Estonia. Brain activation in the acute phase of traumatic spinal cord injury. Närvikliinik.
- Kaljurand K. Prevalence of exfoliation syndrome in Estonia and its clinical significance. Silmakliinik
- Jagur O. Temporomandibular joint diagnostic imaging in relation to pain and bone characteristics : long-term results of arthroscopic treatment. Stomatoloogiakliinik.
- Olak J. The negative effect of dental anxiety on children's oral health. Stomatoloogiakliinik.

Kliinikumi arstid kasutavad aktiivselt uurimistööde läbi viimiseks teadlastele mõeldud uurimistoetusi, nii siht- kui ka grantfinantseerimisi. 2012. aastal lõpetati töö 13 teadusgrandiga (2012. a 19) ja edasine töö jätkub 58 grandiga, milles osaleb kokku ca 190 arst-õppejõudu ja mitmeid teisi kliinikumi spetsialiste. Kindlasti tuleb ka uusi projekte. Teadusgrantide osas aktiivsemad struktuurüksused on ühendlabor, naistekliinik ja lastekliinik.

Kliinilised ravimiuuringud on kaasaegse arstiteaduse lahutamatu osa. Kliinilised uuringud võivad hõlmata nii esmakordset uue ravimi kasutust, kui ka juba kasutusel olevate ravimitega tehtavaid uuringuid. Uuringu alustamiseks koostatakse täpne uuringuplaan ning taotletakse meditsiinieetika komitee kooskõlastust ja Ravimiameti nõusolek. Rahvusvahelistes kliinilistes uuringutes osalemine on uuringutes osalejatele kui ka haiglale kindel tunnustus, sest haigla peab vastama rahvusvahelistele standarditele ning arstid peavad olema läbinud vastava GCP (Good clinical practice) koolituse, kus käsitletakse ravimite kliiniliste uuringute põhimõtteid, Eesti ning Euroopa Liidu õigusakte, mis puudutavad kliiniliste uuringute läbiviimist.

Lõppenud aastal alustati 35 uue ravimiuuringuga, millega on seotud ligi sada arst-õppejõudu ja üle poolesaja õe. Varem alustatud ravimiuuringuid oli töös 69.

Kliinikumi arstid teevad tihedat koostööd maailma paljude ülikoolihaiglate ja tervishoiuorganisatsioonidega, võtavad aktiivselt osa rahvusvaheliste kongresside ja konverentside korraldamisest, esinevad ettekannetega ning toovad kliinikumi uusi ja kaasaegseid teadmisi, mida rakendada patsientide ravis ja diagnostikas.

2013. aastal võeti kliinikumis kasutusele mitmeid uusi ravi- ja diagnostikameetodeid, esmakordselt kliinikumis läbiviidud meetodeid lisandus 26 ja esmakordselt Eestis läbiviidud meetodeid 15. Mõned väljavõtted:

- Närvikliinikus neurokirurgia valdkonnas rakendati mitmeid uusi meetodikaid, kasutusele võeti neuronavigatsioon, intraoperatiivne angiograafia, hüpofüüsi ja eesmise koljupõhimiku kirurgias rakendati endoskoopilist kirurgiat, aju isheemia profülaktikaks võeti kasutusele välise- ja seesmise unearteri vahelise (skstero-intero) anastomoosi rajamine.
- Silmakliinik soetas Lastefondi abiga elektrofüsioloogilise diagnostika süsteemi RETI, mis annab täiesti uued võimalused nii kliiniliste kui teadusuuringute teostamiseks. Aparaadiga saab uurida silmade ja aju omavahelist koostööd (VEP – kortikaalne nägemispotentsiaali uurimine, ERG – elektoretinograafia, mis uurib reetina rakkudes valguse mõjul tekkivate elektriliste impulsside olemasolu ja kiirust, EOG – elektrookulograafia, mis uurib peamiselt reetina pigmentepiteeli funktsionaalset seisundit ning rahulolekupotentsiaali valgusärrituse muutustele). Nimetatud uuringutega saab diagnoosida reetina patoloogiaid, neuroloogiliste patoloogiate (Sclerosis multiplex jm) ebaselge põhjusega nägemiskaotusi, meediate hägususi (posttraumaatiline ja kongeniaalne katarakt, klaaskeha hemorraagia), ravimite toksilisust jne.
- Onkoloogias, radio- ja onkoterapias, rakendati esimesena Eestis kopsuvähi kiiritusravi planeerimisel 4D KT-uuringut. 4D-KT kuvatehnoloogiaga on võimalik kajastada hingamisest tingitud kasvaja asukoha muutusi, lisades tavapärasele 3D-patsiendikirjeldusele ajalise dimensiooni. Ajast sõltuv kasvaja positsiooniline ning volumeetiline informatsioon võimaldab optimeerida kujupõhist kopsuvähi kiiritusravi - kiirgusdoosi on võimalik veelgi täpsemalt suunata kasvajakoesse samal ajal maksimaalselt säästes ümbritsevaid kudesid. See tagab hea raviefekti ning hoiab kõrvaltoimete riski madala. Esmakordselt kliinikumis võeti kasutusele eesnäärme vähi koosisene keemiaravi.

- Radioloogiakliiniku angiografistid implanteerisid esmakordselt Eestis kahele lapsele pulmonaalklapi Melody, mis oli tõsine ettevõtmine ja oluline samm antud valdkonnas.
- Lastekirurgias võeti infitseerunud haavade ravis kasutusele PICO vaakumravi aparaat, mis kiirendab raviprotsessi ja annab haava ravis parema tulemuse.

Ravi ja teadustöö kõrval on olulisel kohal ka õppetöö, sest kliinikum on õppebaasiks nii Tartu Ülikooli arstiteaduskonna üliõpilastele, kui ka Tartu Tervishoiu Kõrgkooli üliõpilastele.

Diplomieelse ja – järgse õppetööga on seotud suur osa arstidest ning ka teatud osa õendustöötajatest. 2013. aastal osales diplomieelses õppetöös 404 arst-õppejõudu ehk 74 % arstidest (2012.a. 70% arstidest) ning diplomijärgses õppetöös 412 arst-õppejõudu ehk 75% arstidest. Viimaste aastatega ei ole olulisi muutusi toimunud.

Kliinikumi mainekujundus

2013.aastal kajastati kliinikumi tegevust meedias küllalt aktiivselt, tugevas ülekaalus olid positiivsed või neutraalsed mainingud. Kliinikumi töötajad olid kõneisikud haigusseisundeid, nende diagnostikat ning ravi puudutavais uudistes. Teemade spekter oli äärmiselt lai ulatudes pärilikest haigustest ja harvikaigustest veenilaienditeni, kopsuarteri klapi siirdamiseni jne, jne, nimetades vaid mõningaid üksikuid. Tavapäraselt saime kõneisikuina juhtida sesoonsete haigustega seonduvaid teemasid – vaktsineerimine, borrelioos, traumad jne.

Kliinikumi töötajad on kõneisikud ka ühiskonnas palju kõneainet andnud eutanaasia üle arutlemisel, rinnavähi ennetamisel.

Palju maininguid on seotud traumade, liiklusõnnetuste, talvel libedate ilmadega. Enam on ajakirjanduse tähelepanu pälvinud juhtumid, kus vigastada on saanud väikelapsed.

Eraldi tähelepanu pühendati regionaalsele võrgustumisele, st kliinikumi kavale osta Lõuna-Eesti haigla aktsiate kontrollpakk, kliinikumi uute korpuste ehitamisele. Ajakirjanduse vahendusel oleme saanud vajalikku tähelepanu, kui verekeskuse varud on vähenenud kriitiliseks. Oleme pidanud teavitama külastuskeelust, kaitsmaks meie patsiente ning töötajaid, kui haigestumine hooajalistesse viirusnakkustesse on olnud suur. Samuti on kliinikum pidanud teavitama ajutistest ümberkorraldustest parkimiskorraldusel seoses uute korpuste ehitamisega.

Negatiivse poole pealt pälvisime tähelepanu visiidi- ja voodipäevatasu tõstmisega aasta alul, palgaprobleemidega (anestesioloogid ei olnud nõus ületundideks), pikkade ravijärjekordade teemal – seda nii aasta alul kui lõpul, mil kaks osakonda lükkasid planeeritud operatsioonid edasi, ka ootejärjekorrad EMOs ning EMO töötajate turvalisus on luubi all olnud.

Kolmanda etapi haiglana kannab kliinikum õpetavat rolli kogukonna terviseteadlikkuse ja tervisekäitumise tõstmisel ja edendamisel, tervislike eluviiside propageerimisel.

Kliinikumi tegevust kajastatakse igapäevaselt sotsiaalmeedias, kliinikumi kodulehel internetis ning kuukirjas Kliinikumi Leht.

Kliinikumi Facebook leht on 2014.aasta alguseks saanud ca 1200 sõpra – kliinikumile kaasaelajat.

Kliinikumi Leht on infokiri, mida loevad nii oma töötajad kui kolleegid teistest tervishoiuasutustest. Traditsiooniliselt ilmub aprillis erileht, kus uudiseid kajastatakse läbi kõverpeegli.

Lähemalt kirjeldame ettevõtmisi, mis 2013.aastal esmakordselt teoks said:

- Sel aastal esitas kliinikum populaarse raadiosaate „Miniturniir“ toimetajale koostööpakkumise, mis lahkelt vastu võeti. Ja nii saime võimaluse 2013/2014. aastal hooajal esitada igas saates nuputamiseks ühe meditsiiniteemalise küsimuse. „Miniturniir“ on saade, kus Ivo Linna juhtimisel saavad lapsed nuputada ja vastuseid otsida väga erinevatele küsimustele.

- 2013. aasta septembris algatasid Eesti Õdede Liit ja Tartu Tervishoiu Kõrgkool koostöös Tartu Ülikooli Kliinikumiga terviseedendusliku projekti „Tervislikud neljapäevad“. Nagu

projekti nimigi ütleb, siis kord kuus, neljapäeval keskendutakse kindlale tervisega seotud teemale. Tervisepäeva raames mõõdetakse tervisenäitajaid ja viiakse läbi selle päeva temaatikal töötubasid. Tervislikke neljapäevi organiseerivad erinevate valdkondade õed ja tervishoiu kõrgkooli õppejõud.

- 16.oktoobril oli **üle-Euroopaline südame taaskäivitamise päev**. Tartu Kiirabi eestvedamisel korraldati sel päeval Tartus taaselustamise alustamist julgustavad aktsioonid. Taaselustamise võtteid on viimasel viiel aastal lihtsustatud, see aga ei ole veel kodanike teadvusesse jõudnud. Igal aastal sureb Euroopas hinnanguliselt 350 000 inimest südame äkksurma, ilma, et nad oleksid jõudnud haiglaravile. Eestis sureb südame äkksurma tõttu aastas hinnanguliselt umbes 800 inimest. Kiirabi statistika näitab, et keskmiselt vaid 30%-l äkksurmajuhtudest oskavad juuresviibijad rakendada elustamisvõtteid enne arstiabi saabumist. Parimates riikides teostakse aga kõrvalseisjate poolt, so enne kiirabi saabumist, elustamist 60%-l juhtudest. Ellujäämise võimalus on aga väiksem kui 10%, kui enne kiirabi saabumist elustamisvõtteid ei ole rakendatud. Esimene, hästi korraldatud ja positiivset tähelepanu pälvinud aktsioon julgustab ja innustab samasugustega jätkama.

Olulised teemad, millega alustasime 2013. aastal, kuid mille põhitegevus langeb 2014 ning 2015.aastatele:

- näitus „Pea asi“: Peas ei ole ainult mõtted“ koostöös Tartu ülikooli ajaloomuuseumiga. Näitus on külastajatele avatud ühe aasta jooksul. Näituse kuraatoriks on Tervishoiu instituudi meditsiiniajaloo lektor Ken Kalling, selle koostamisel osaleb suur osa muuseumi töötajast, lisaks on erineval tasemel kavas teha koostööd TÜ arsti-, loodus- ja sotsiaalteaduskonna, kliinikumi, Tervise Arengu Instituudi, sotsiaalministeeriumi, SA Eesti Geenivaramu jm asjassepuutuvate institutsioonidega.

Näituse nimi viitab eesmärgile anda ülevaade peas kui keha olulises piirkonnas paiknevate organite ja organsüsteemide toimimisest, patoloogiatest ning ravist. Oma koht näitusel oleks ka terviseharidusel. Näitusel koostatakse satelliitnäituste programm mitmetesse kliinikumi hoonetesse.

-Dokumentaalsari „Haiglalood“. Dokumentaalsarjaga jätkame 10 aastat tagasi Kanal 2 eetris olnud programmi. Kui tollal keskenduti peamiselt kardiokirurgia osakonna tegevusele, siis seekord on eesmärk tutvustada kliinikumi tegevust laiemal skaalal, läbi meie töötajate ning patsientide. Eesmärk on filmida 20 saadet, mis on Kanal 2 eetris 2014/2015 hooajal.

Tunnustused, mis antud ravi-, õppe- ja teadustöö eest

- **Eesti Punase Risti I klassi teenetemärgiga autasustati närvikliiniku juhatajat akadeemik Toomas Asserit.** Ta on neurokirurgia professor alates 1995. aastast ja Tartu Ülikooli närvikliiniku juhataja alates 1996. Aastast. 2011. Aastal valiti ta Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks. Tema teened Eesti meditsiinis on seotud neurokirurgia alase teadustööga ja raviga.
- Kirurgiikliiniku vanemarst-õppejõud **kirurg Toomas Väli pälvis Tartu Tähe teenetemärgi**, mis andis tunnustuse tehtud tööle maksasiirdamise juurutamisel ja arendamisel Eestis.
- Euroopa Vere ja Luuüdi Transplantatsiooni Ühing (EBMT – European Group for Blood and Marrow Transplantation) omistas hematoloogia-onkoloogia kliiniku juhatajale **prof Hele Everausile** silmapaistvate saavutuste eest luuüdi siirdamises **EBMT elutööauhinna**.
- Tartu Ülikooli Kliinikumi südamekliiniku juhataja **prof Jaan Eha** ja Tartu ülikooli arstiteaduskonna biokeemia instituudi juhataja **prof Mihkel Zilmer pälvisid riigi teaduspreemia** arstiteaduse valdkonnas uurimuste tsükli „Südame- ja veresoonkonna siirdemeditsiinilised uuringud“ eest.
- Kliinikumi kevadkonverentsil anti üle **kliinikumi preemia**, mille pälvis kauaaegne kirurgiikliiniku juhataja **professor Ants Peetsalu**. Professor Peetsalu on aktiivselt osalenud maksasiirdamise programmis, on käivitanud regulaarselt töötava interdistsiplinaarse neerusiirdamise tööühma. Tema juhtimisel alustati plastikakirurgia kui integreeritud eriala juurutamist Eestis.
- Neinar Seli sihtkapitali stipendiumifondist sai **viimase viie aasta teaduspublikatsioonide preemia** lastekliiniku lasteneuroloog **dr Inga Talvik** ja **aasta teaduspublikatsioonide** stipendiumi laureaadiks sai geneetikakeskuse juhataja **professor Katrin Õunap**.
- **Kliinikumi preemia parimale ajakirjas „Eesti Arst“ ilmunud artikli** eest pälvisid **dr Merike Jõgiste, dr Maire Lubi, dr Aleksander Sipria ja dr Tarvo Rajasalu** artikli eest. „Mitmepalgeline feokromotsütoom: raske südamepuudulikkusega avaldunud haigusjuhu kirjeldus ja kirjanduse ülevaade“.
- **Tartu Ülikooli Kliinikumi teadustööstipendiumi** pälvis 2013. aastal **dr. Jaak Kalsi juhitud töögrupp** uurimistöö eest: „Arterite jäikus ennustab ateroskleroosiga haigetel üld- ja kardiovaskulaarset suremust.“ **Töögruppi kuuluvad dr. Jüri Lieberg, dr. Priit Kampus, dr. Maksim Zagura, prof. Jaan Eha ja prof. Mihkel Zilmer.**
- Eesti Arstiüliõpilaste Selts andis Tartu Ülikooli Kliinikumi juhatuse esimees **Urmas Siigurile** auliikme staatuse.
- Kliinikum tunnustas koostöös arstiüliõpilastega parimaid arst-õppejõude. Arstiteaduskonna üliõpilaskogu valis **säravaimateks õppejõududeks dr Helmut Seepteri arstiõppes ja dr Ülle Tarre hambaarstiõppes.**
- **Dr Jaak Kals** pälvis president Toomas Hendrik Ilvselt **noore teadlase preemia**. Dr Kals töötab kirurgiikliinikus arst-õppejõuna kardiovaskulaarkirurgia erialal.

Kokkuvõte

Kliinikum tuli seatud eesmärkide ja kohustuste täitmisega hästi toime, eelarve hoiti tasakaalus, ravi rahastamise lepingumaht kasvas, eriarstiabi turuosa püsis eelmise aasta tasemel, osutatud tervishoiuteenuste maht kasvas, täiendati kvaliteedi juhtimise meetodeid.

Kõrge meditsiinilise taseme säilitamiseks ja arendamiseks hoiame professionaalseid töötajaid, parandame palgatingimusi, võtame tööle noori kolleege ning tagame head tingimused ravi-, õppe- ja teadustööks.

Lõppenud aasta Ravi rahastamise leping Eesti Haigekassaga kasvas üle 6%. See võimaldas raviga rohkem patsiente ning osutada patsientidele vajalikke tervishoiuteenuseid. Kliinikumis osutatud eriarstiabi tervishoiuteenused moodustasid 23% Eesti Haigekassa poolt rahastatud eriarstiabi teenustest ning selles osas kliinikumi turuosa võrreldes eelnevate aastatega püsis.

Statsionaaris ravisime 747 (2%) ja päevaravis 615 (5%) haiget enam, sellega suurenesid patsiendi ravivõimalused onkoloogias, sisekliiniku erinevatel profiilidel ja lastekliinikus, päevaravi teenuste osas silmakliinikus ning spordimeditsiini ja taastusravi kliiniku uues sporditraumatoloogia keskuses. Arsti vastuvõttude arv kasvas üle 7 000 (ca 2%), ambulatoorsete teenuste saamise võimalused paranesid üldkirurgias, uroloogias-androloogias, neuroloogias, silmahaigustes, gastroenteroloogias, ortopeedias (sporditrauma) ja meditsiinigeneetikas.

Teenuste parema kättesaadavuse tagamiseks avasime Pärnus androloogia vastuvõtu ning silmaarsti vastuvõtu Võrumaal Lõuna-Eesti Haiglas. Mõlema eriala osas järjekord lühenes ning lisaväärtuseks tuli teenuse saamise võimalus patsiendi kodukoha lähedal. Tööd alustas sporditraumatoloogia keskus, mis hakkas osutama nii ambulatoorseid kui ka päevaravi teenuseid tippportlastele ja harrastussportlastele.

Patsiendi parema ravimise nimel oli olulise tähtsusega iseseisvate õendustegevuste suurendamine ja koduõenduste teenuste pakkumine, mis vähendas mitmel erialal arstide töökoormust ning võimaldas teha rohkem esmaseid vastuvõtte ja tõsta ambulatoorse arstiabi kvaliteeti.

Teadustööde publitseerimise osas oli aasta jätkuvalt tööine ja tulemuslik, kokku avaldati 167 publikatsiooni erinevates rahvusvahelistes väljaannetes, 59 artiklit ajakirjas Eesti Arst ja kaitsi 6 doktoritööd.

Maarjamõisa meditsiinilinnaku II ehitusjärgu rajamine on toimunud vastavalt ajakavale. Ehitustööde ajavast on kinni peetud ning lõiguti seda isegi edestatud.

Jätkame oma tegevusi ja seatud eesmärkide täitmist parimate teadmistega kasutades kaasaegsemaid ja patsiendi tervist parandavaid ning säästvamaid meetodikaid tagades kliinikumi jätkuva arengu Eesti meditsiinis. Soovime olemasoleva tööjõuressursi piires laiendada ambulatoorsete tervishoiuteenuste osutamist ning jätkata Eesti meditsiini kvaliteedi ja efektiivsuse liidrina.

Peamised finantssuhtarvud

	2013	2012
Käibe kasv %	9,0	8,6
Tulemi kasv %	-156,80	2,61
Puhasrentaablus	-0,55	1,06
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	1,73	1,95
ROA %	-0,01	1,10
ROE %	-0,01	1,53

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Käibe kasv % = $(\text{tulu ettevõtlusest 2013} - \text{tulu ettevõtlusest 2012}) / \text{tulu ettevõtlusest 2012} * 100$

Tulemi kasv % = $(\text{tulem 2013} - \text{tulem 2012}) / \text{tulem 2012} * 100$

Puhasrentaablus % = $\text{tulem} / \text{müügitulu} * 100$

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = $\text{käibevara} / \text{lühiajalised kohustused}$

ROA % = $\text{tulem} / \text{varad kokku} * 100$

ROE % = $\text{tulem} / \text{netovara} * 100$

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	15 774 204	18 895 507	2
Nõuded ja ettemaksed	16 026 717	11 932 082	3
Varud	3 153 435	2 976 200	5
Kokku käibevara	34 954 356	33 803 789	
Põhivara			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	810 453	810 453	7
Finantsinvesteeringud	1 981	1 981	8
Nõuded ja ettemaksed	93 708	113 800	3
Kinnisvarainvesteeringud	429 542	456 619	10
Materiaalne põhivara	82 778 636	78 833 479	11
Immateriaalne põhivara	3 834 608	3 442 184	12
Kokku põhivara	87 948 928	83 658 516	
Kokku varad	122 903 284	117 462 305	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	1 141 200	1 141 200	14
Võlad ja ettemaksed	18 923 552	15 968 696	15
Eraldised	88 269	68 853	
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	94 481	188 929	19
Kokku lühiajalised kohustused	20 247 502	17 367 678	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	13 694 000	14 835 200	14
Eraldised	24 924	0	
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	5 235 309	824 966	19
Kokku pikaajalised kohustused	18 954 233	15 660 166	
Kokku kohustused	39 201 735	33 027 844	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	33 970 035	33 970 035	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	50 464 426	49 174 150	
Aruandeaasta tulem	-732 912	1 290 276	
Kokku netovara	83 701 549	84 434 461	
Kokku kohustused ja netovara	122 903 284	117 462 305	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	1 600 098	1 770 001	19
Tulu ettevõtlusest	132 836 212	121 880 319	20
Muud tulud	1 335 655	1 151 909	21
Kokku tulud	135 771 965	124 802 229	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-58 548 781	-54 051 356	22
Tööjõukulud	-67 591 273	-59 582 332	23
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-10 225 555	-9 715 133	
Muud kulud	-78 253	-63 461	24
Kokku kulud	-136 443 862	-123 412 282	
Põhitegevuse tulem	-671 897	1 389 947	
Intressikulud	-97 011	-256 434	25
Muud finantstulud ja -kulud	35 996	156 763	26
Aruandeaasta tulem	-732 912	1 290 276	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Laekunud annetused ja toetused	1 321 885	1 125 013	
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	132 020 656	124 033 156	
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	-274 609	-53 268	
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-57 586 840	-53 867 646	
Väljamaksed töötajatele	-39 680 097	-34 959 935	
Laekunud intressid	32 900	156 765	
Muud rahavood põhitegevusest	-27 673 963	-24 847 920	
Kokku rahavood põhitegevusest	8 159 932	11 586 165	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-13 377 475	-10 465 322	
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	4 677	114 227	
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	0	3 200 000	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-13 372 798	-7 151 095	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenude tagasimaksed	-1 141 200	-1 141 200	
Makstud intressid	-97 013	-256 436	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	3 329 776	684 178	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	2 091 563	-713 458	
Kokku rahavood	-3 121 303	3 721 612	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	18 895 507	15 173 895	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-3 121 303	3 721 612	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	15 774 204	18 895 507	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2011	33 970 035	49 174 150	83 144 185
Aruandeaasta tulem	0	1 290 276	1 290 276
31.12.2012	33 970 035	50 464 426	84 434 461
Aruandeaasta tulem		-732 912	-732 912
31.12.2013	33 970 035	49 731 514	83 701 549

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Kliinikumi 2013. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendab Riigi raamatupidamise üldeeskiri. Riigi raamatupidamise üldeeskiri lähtub Eesti heast raamatupidamistavast. Üldeeskirjas kirjeldatud arvestusmeetodid tulenevad Raamatupidamise seadusest ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest, samuti rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Kliinikum kasutab tulemiaruarande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruarande skeemi nr. 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Kliinikum ei ole koostanud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, kuna konsolideeritavate üksuste bilansimahud kokku ei ületa 5% Kliinikumi bilansimahust ja müügitulu ei ületa 5% Kliinikumi müügitulust.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva, 31. detsembri 2013.a. ja aruarande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Finantsvarad

Kliinikumil on järgmised finantsvarad: raha ja ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kliinikum võtab endale kohustuse teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõudeid kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Lühi- ja pikaajalisi finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse (v.a. sellised osalused tütar- ja sidusettevõtetes, mida kajastatakse vastavalt kas konsolideerimise või kapitaliosaluse meetodil) kajastatakse õiglases väärtuses, juhul kui see on usaldusväärselt hinnatav. Õiglase väärtuse aluseks on finantsinstrumendi noteeritud turuhind. Aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse soetusmaksumuses (miinus võimalikud allahindlused, kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Lühiajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse kauplemiseesmärgil hoitavaid väärtpabereid (aktsiad, võlakirjad, obligatsioonid, fondi osakud jne.) ning kindla lunastustähtajaga väärtpabereid, mille lunastustähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast.

Pikaajaliste finantsinvesteeringutena (muude pikaajaliste investeeringutena aktsiatesse ja väärtpaberitesse ning pikaajaliste nõuetenä) kajastatakse väärtpabereid (aktsiad, võlakirjad, obligatsioonid, fondi osakud jne.), mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul (v.a. investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse), kindla lunastustähtajaga väärtpaberid, mille lunastustähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva, ning antud laenud, mille maksetähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse finantsvarad alla järgnevalt:

(a) Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (näiteks nõuded ja lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) hinnatakse alla

finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga);

(b) Soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad (aktsiad ja muud omakapitali instrumendid, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav) hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusele (diskonteerituna turu keskmise tulususemääraga sarnaste finantsvarade suhtes);

(c) Õiglases väärtuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse alla nende õiglasele väärtusele. Väärtuse langusest tulenevaid allahindlusi kajastatakse tulemiaruanDES kuluna.

Väärtuse languse tühistamised:

(a) Juhul, kui eelnevalt alla hinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam (1) finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtusest ja (2) bilansilisest jääkväärtusest korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt toimunud. Allahindluste tühistamisi kajastatakse tulemiaruanDES.

(b) Nende finantsvarade puhul, mida kajastatakse soetusmaksumuses, kuna nende õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt määratav, allahindlusi ei tühistata.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruanDES kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke, kuni 3-kuulisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro (s.o Kliinikumi arvestusvaluuta). Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Kõik välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja – kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud) on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid on kajastatud tulemiaruanDES perioodi tulu ja kuluna.

Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi alusel.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjateks loetakse ettevõtet, mille üle Kliinikumil on kontroll. Tütarettevõtjat loetakse Kliinikumi kontrolli all olevaks, kui Kliinikum omab tütarettevõtjas valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest).

Tütarettevõtja soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtja varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused (s.o omandatud netovara) arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Sidusettevõtjad

Sidusettevõtja on ettevõte, mille üle Kliinikum omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Kliinikum omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiatest või osadest.

Alates 01.01.2004 omandatud osalusi valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes kajastatakse soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlustega.

Osalusi kuni 31.12.2003 omandatud valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlustega, s.h tuletatud soetusmaksumuseks loetakse osalust nende üksuste netovaras seisuga 31.12.2003.

Osalusi valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes (s.h sihtasutustes ja mittetulundusühingutes) kajastatakse järgmiselt:

1. kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na;
2. kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus olulist mõju (üldjuhul 20-50% hääleõigusest), osalust ega ka finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata (sissemaksed osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuste kuluna).

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse Kliinikumi tavapärase majandustegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlussumma võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse tulemiaruanDES mitmesuguste tegevuskuludena.

Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas.

Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitul, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude tulude kajastamisel aastavahetusel näidatakse grupis "Nõuded ja ettemaksed" eraldi real.

Varud

Varud on varad, mida hoitakse müügiks tavapärase äritegevuse käigus, mida parajasti toodetakse müügiks tavapärase äritegevuse käigus ja materjalid ja tarvikud, mida tarbitakse tootmisprotsessis või teenuste osutamisel.

Varudeks on tooraine ja materjal, lõpetamata toodang, valmistoodang, ostetud kaubad müügiks, ettemaksed hankijatele varude eest, müügiks hoitavad seadmed, kinnisvara ja teenused.

Vastutaval hoiul olevate tervishoiualase hädaolukorra ravimite ja tuberkuloosiravimite varu kohta peetakse arvestust bilansiväliselt.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud on algselt võetud arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Kuna Kliinikum kuulub avalikku sektorisse, siis on lähtutud Riigi raamatupidamise üldeeskirja erisustest varude arvestamisel. Tulenevalt „Riigi raamatupidamise üldeeskirja“ jõustumisest alates 1. jaanuar 2004.a. on varude soetamisel tasutud käibemaks ja muud tagastamisele mittekuuluvad maksud kajastatud soetamishetkel kuluna ning seda ei kajastata varude soetusmaksumuse koosseisus.

Varude soetusmaksumuse kuludesse kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuks loetakse ainult selliseid kinnisvaraobjekte (maa, hoone, hoone osa), mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ei kasutata oma põhitegevuses. Mõningaid kinnisvaraobjekte (maa, hoone) kasutatakse peamiselt enda majandustegevuses, kuid ebaolulises osas ka renditulu teenimise eesmärgil. Need kinnisvaraobjektid ei ole eraldi võrrandatavad, mistõttu kajastatakse kogu objekti materiaalse põhivarana.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud. Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringuid bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Hilisemad kulutused on lisatud kinnisvarainvesteeringu soetusmaksumusele juhul, kui on tõenäoline, et Kliinikum saab seoses kulutustega tulevikus majanduslikku kasu ning kulutuste soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Muud hilisemad kulutused (näiteks remont, hooldus) on kajastatud aruandeperioodi kuludes. Juhul, kui kinnisvarainvesteeringu objektil vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioonikulu ja kahjumeid väärtuse langusest kajastatakse tulemiaruanDES analoogiliselt materiaalse põhivara amortisatsioonikuluga ning kulumit arvestatakse lineaarse meetodi järgi, rakendades 5 % amortisatsioonimäära aastas.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine bilansis lõpetatakse objekti võõrandamise või kasutusest eemaldamise korral, kui varast ei teki eeldatavasti tulevast majanduslikku kasu. Kinnisvarainvesteeringu kajastamise lõpetamisest tekkinud tulek kajastatakse lõpetamise perioodi tulemiaruanDES muude tulude või muude kulude real.

Kui kinnisvaraobjekti kasutamise eesmärk muutub, klassifitseeritakse vara bilansis ümber. Alates muutuse toimumise kuupäevast rakendatakse objekti suhtes selle vararühma arvestuspõhimõtteid, kuhu objekt on üle kantud.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana on bilansis kajastatud Kliinikumi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid, mille hinnanguline kasutusiga on rohkem kui üks aasta ja soetusmaksumus ületab 2 000 eurot ühiku kohta. Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuludesse kantud väheväärtusliku inventari üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Kliinikum saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Parenduste käigus asendatud komponent eemaldatakse bilansist. Uuele komponendile määratakse eluiga lähtuvalt tema kasulikust elueast, kuid mis ei ole põhiobjekti elueast pikem.

Kuna Kliinikum kuulub avalikku sektorisse, siis on lähtutud põhivarade osas Riigi raamatupidamise üldeeskirja erisustest põhivarade arvestamisel. Tulenevalt „Riigi raamatupidamise üldeeskirjast“ ei ole avaliku sektori üksusel lubatud kapitaliseerida materiaalse ja immateriaalse põhivara maksumusse käibemaksu ja muid mittetagastatavaid makse ning lõive (välja arvatud tööjõukuludelt arvestatud maksud), mistõttu on materiaalse põhivara soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid. Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

Põhivara arvelevõtmise alampiir 2000

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Hooned ja ehitised	10-50 aastat
Masinad ja seadmed	2-25 aastat
Majandusinventar ja bürooseadmed	5-25 aastat
Transpordivahendid	5-25 aastat
Arvutustehnika	2-7 aastat

Piiramata kasutuseaga objekte (maa ja püsiva väärtusega kunstiteosed) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkväärtust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade ning lõppväärtuse põhjendatust.

Laenukasutuse kulutusi (intressid), mis on seotud materiaalse põhivara ehitusega, põhivara soetusmaksumuses ei kajastata.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Tuleneb, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse tulemiaruanDES muude tulude või muude kulude real.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2 000 eurost. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Arvele võtmise järel kajastatakse immateriaalselt põhivara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalse põhivara soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt ja lähtutakse vara kasulikust elueast. Igal bilansipäeval hinnatakse vara amortisatsiooniperioodide ning-meetodi põhjendatust.

Litsentsid ja tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega, mis on eristatavad, ettevõtte poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest saadakse tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse tulemiaruanDES kuludena. Litsentside ja arvutitarkvara kulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on 5-20 aastat.

Elektroonilise haigusloo tarkvara kasuliku eluea pikkus on 10 aastat.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kliinikum kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks (põhiosa tagasimakse). Finantskulu jaotub kogu rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama.

Kapitalirendi tingimustel renditud vara amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulemiaruanDES kuluna.

Kliinikum kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt põhivaraga. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasest väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või Kliinikumil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustusi, mis on avaldunud enne bilansipäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad.

Eraldiste kajastamisel bilansis lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajaliku summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Eraldisena on kajastatud juhatuse liikmete tulemustasu, kutsehaigetele makstavat hüvitist ja Ilusoov OÜ tsiviilasja nõude katteks kompromisslepingut.

Annetused ja toetused

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna hetkel, kui selle laekumine on kindel (maksetaotlus on sihtfinantseerimise andja või vahendaja poolt aktsepteeritud), Kliinikum on täitnud sihtfinantseerimisega seonduvaid lisatingimusi ning teinud kulutused, mille hüvitamiseks antud toetus on mõeldud.

Juhul kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid mõned selle kasutamisega seotud tingimused on veel täitmata, kajastatakse saadud vahendid kohustusena. Kui kulutused on tehtud ja sihtfinantseerimise maksetaotlus on aktsepteeritud, kuid see on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimist, mille lepingujärgne summa on väiksem põhivara kapitaliseerimise alampiirist 2 000 eurot, kajastatakse laekumisel koheselt tuluna. Mittesihtotstarbelist toetust kajastatakse sihtfinantseerimise saaja poolt tuluna ja sihtfinantseerimise andja poolt kuluna, kui toetus on laekunud.

Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasest väärtuses. Kui sihtfinantseerimisena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta.

Sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse RTJ 12-s toodud põhimõtetest, kasutades brutomeetodit.

Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks

Sihtfinantseerimist põhivarade soetamiseks kajastavad need avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, toetuse saamise tekkepõhisel momendil tuluna (tulenevalt Riigi raamatupidamise üldeeskirjast vastavuses IPSAS 23 (Revenue from Non-Exchange Transactions (Taxes and Transfers)) põhimõtetega.

Sihtfinantseerimise põhivarade soetamiseks saamise tekkepõhiseks kuupäevaks loetakse maksetaotluses esitatud põhivarade soetamise kuupäeva (kapitaliseeritavate tööde tegemise perioodi lõpu kuupäeva). Põhivarade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud põhivara bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Soetatud põhivara amortiseeritakse sarnaselt muule põhivarale kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

Sihtfinantseerimisega seonduvad tulud kajastatakse tulemiaruanDES eraldi kirjetel „Tegevuskulude sihtfinantseerimine” ja „Põhivara sihtfinantseerimine”. Juhul, kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid mõned selle kasutamisega seotud tingimused on veel täitmata,

kajastatakse saadud vahendeid bilansikontol „Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud vahendid“. Kui kulutused on tehtud (põhivara soetatud) ja sihtfinantseerimise maksetaotlus on aktsepteeritud, kuid veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena („Saamata põhivara sihtfinantseerimine“).

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Kliinikumi põhitegevusega seotud tulude arvestuspõhimõtted on järgmised:

Tervishoiuteenused

Tulu tervishoiuteenuste müügist kajastatakse lähtuvalt osutatava teenuse valmidusastmest bilansipäeval, eeldusel, et teenuse osutamist hõlmava tehingu lõpptulemust (s.o tehinguga seotud tulusid ja kulusid) on võimalik usaldusväärselt prognoosida ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Teenuse osutamisest saadavad tulud kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulud.

Kui teenuse osutamist hõlmava tehingu või projekti lõpptulemust ei ole võimalik usaldusväärselt prognoosida, kuid on tõenäoline, et Kliinikum suudab katta vähemalt teenusega seotud kulud, on tulu kajastatud ainult tegelike lepingu täitmisega seotud kulude ulatuses. Juhul kui ei ole tõenäoline, et Kliinikum suudab tagasi teenida vähemalt teenusega seotud kulud, tulu teenuse osutamisest ei kajastata. Kui on tõenäoline, et teenuse osutamisega kaasnevad kogukulud ületavad teenuse osutamisest saadava tulu, siis kajastatakse oodatav kahjum täies ulatuses kohe.

Aruandeaasta müügitulu korrigeeritakse vastavalt bilansipäeval lõpetamata haigusjuhtuse jääkide muutusele võrrelduna eelmisel bilansipäeval lõpetamata haigusjuhtude jäägiga. Juhtkonna hinnangu aluseks on ravijuhtude väljavõtte raviarvestusprogrammist. Kuna raviarvestusprogrammi piirangu tõttu on võimalik saada infot poolelioleva teenuse kohta ainult nende ravijuhtude kohta, mis on väljavõtte võtmise hetkeks lõpetatud, võetakse väljavõtte võimalikult hilise kuupäevaga. Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude eest on kajastatud kirjel ostjatelt laekumata arved lisas 5.

Koolitusteenused

Ühekordse koolituse puhul kajastatakse tulu antud toimingute teostamise järel. Juhul kui koolitust osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, kajastatakse koolitusteenust tuluna lineaarselt lepingus ettenähtud koolitusperioodi jooksul.

Ravimiuuringuteenus

Tulu ravimiuuringutest kajastatakse lähtudes teenuse valmidusastmest.

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Seotud osapooled

Kliinikumi aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

1. asutajad:

- 1.1. Eesti Vabariigi Sotsiaalministeerium
- 1.2. Tartu Ülikool
- 1.3. Tartu linn

2. juhatuse ja nõukogu liikmed

3. Kliinikumi poolt asutatud ja kontrollitavad sihtasutused:

- 3.1. Sihtasutus Tartu Kiirabi
- 3.2. Sihtasutus Ida-Viru Keskskhaigla
- 3.3. Eesti E-tervise Sihtasutus
- 3.4. Sihtasutus Eesti Agrenska Fond
- 3.5. Sihtasutus Eesti tervishoiu Pildipank
- 3.6. Sihtasutus Bengt Björkstén Fond

4. eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted

5. Eesti Vabariik ja riigiga seotud institutsioonid

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Sulara kassas	24 919	23 402
Arvelduskontod	8 367 635	5 545 190
Tähtajalised hoiused	1 381 650	10 320 235
Kapitalihoius	6 000 000	3 000 000
Raha teel	0	6 680
Kokku raha	15 774 204	18 895 507

2012.a. oli pangaintressitulu kokku 156 765 eurot, intress 0,24%.

2013.a. oli pangaintressitulu kokku 32 900 eurot, intress 0,29%.

Vabu rahalisi vahendeid deponeeritakse tähtajaliselt 1-9 kuud ja igapäevaselt üleöödeposiiti.

2012.a. sõlmiti tähtajatu kapitalihoiuse leping summad 3 miljonit eurot.

Tähendavalt vaata intressitulude kohta lisa 26.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	14 025 585	14 025 585			
Ostjatelt laekumata arved	14 110 960	14 110 960			4
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-85 375	-85 375			4
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	121 619	121 619			6
Muud nõuded	1 615 868	1 615 868			
Viitlaekumised	1 615 868	1 615 868			9
Ettemaksed	357 353	263 645	93 708		
Tulevaste perioodide kulud	356 106	262 398	93 708		
Muud makstud ettemaksed	1 247	1 247			
Kokku nõuded ja ettemaksed	16 120 425	16 026 717	93 708		

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	11 458 514	11 458 514	0		
Ostjatelt laekumata arved	11 525 598	11 525 598	0		4
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-67 084	-67 084	0		4
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	60 993	60 993	0		6
Muud nõuded	190 750	190 750			
Viitlaekumised	190 750	190 750			9
Ettemaksed	335 625	221 825	113 800		
Tulevaste perioodide kulud	334 378	220 578	113 800		
Muud makstud ettemaksed	1 247	1 247	0		
Kokku nõuded ja ettemaksed	12 045 882	11 932 082	113 800		

Lisa 4 Nõuded ostjate vastu

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Ostjatelt laekumata arved	14 110 960	11 525 598	
Ostjatelt laekumata arved	12 339 607	9 873 483	3
Tekkepõhine nõue lõpetamata haigusjuhtude eest	1 771 353	1 652 115	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-85 375	-67 084	3
Kokku nõuded ostjate vastu	14 025 585	11 458 514	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded			
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi alguses	-67 084	-46 301	
Laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	9 185	9 720	
Ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	-37 469	-59 655	
Lootusetuks tunnistatud nõuded	9 993	29 152	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded perioodi lõpuks	-85 375	-67 084	3

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Tooraine ja materjal	3 104 262	2 939 240
Tooraine ja materjal	3 012 964	2 843 220
Tervishoiu hädaolukorra meditsiiniliste vahendite varu	91 298	96 020
Müügiks ostetud kaubad	48 833	36 583
Müügiks ostetud kaubad	48 833	36 583
Ettemaksed varude eest	340	377
Ettemaksed varude eest	340	377
Kokku varud	3 153 435	2 976 200

Seisuga 31.12.2013 on tooraine ja materjalide varude hulgas ravimeid, sidumisvahendeid ja muud meditsiinilist materjali summas 2 969 168 eurot (seisuga 31.12.2012 summas 2 798 005 eurot), riigieelarveliste vahendite eest soetatud ravimite ja meditsiinvahendite kahenädalane tegevusvaru summas 91 298 eurot (seisuga 31.12.2012 summas 96 020 eurot).

Seisuga 31.12.2013 koosnevad ülejäänud tooraine ja materjalivarud summas 43 796 eurot toiduainete varudest ja muude majandusmaterjalide varudest (seisuga 31.12.2012 summas 45 215 eurot).

Kliinikumi käes on vastutaval hoiul tervishoiuaase hädaolukorra ravimite varu summas 482 023 eurot (seisuga 31.12.2012 summas 513 344 eurot) ja Tervise Arengu Instituudi tuberkuloosiravimite varu summas 292 033 eurot (seisuga 31.12.2012 summas 296 594 eurot).

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2013		31.12.2012	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		36 466	0	86 300
Üksikisiku tulumaks		1 184 828	0	836 730
Erisoodustuse tulumaks		1 530	0	948
Sotsiaalmaks		2 074 198	0	1 514 062
Kohustuslik kogumispension		98 580	0	71 350
Töötuskindlustusmaksed		176 799	0	182 361
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		20	0	18
Ettemaksukonto jääk	121 619		60 993	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	121 619	3 572 421	60 993	2 691 769

Lisa 7 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse (eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	810 453	810 453
Kokku investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	810 453	810 453

kliinikumi poolt asutatud või kontrollitavad sihtasutused:

1. Sihtasutus Tartu Kiirabi
2. Sihtasutus Ida-Viru Kesksaigla
3. Eesti e-Tervise Sihtasutus
4. Sihtasutus Eesti Agrenska Fond
5. Sihtasutus Eesti Tervishoiu Pildipank
6. Sihtasutus Bengt Björkstén Fond

Kõik Kliinikumi poolt asutatud või kontrollitavad sihtasutused asuvad Eestis.

Kliinikum omab valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest):

- a. SA Tartu kiirabi (60% hääleõigust); põhitegevusala - kiirabiteenuse osutamine;
- b. SA Bengt Björkstén Fond (67% hääleõigust); põhitegevusala - edendada ja toetada teaduslikke uuringuid ning anda välja stipendiume, mis on seotud laste allergia või laste mikrobioloogilise ökoloogia uuringute teostamisega.

Osalusi kuni 31.12. 2003.a. omandatud valitseva mõju all olevates üksustes kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlustega.

Kliinikum omab olulist mõju (üldjuhul 20-50% hääleõigust):

1. SA Ida-Viru kesksaigla (50% hääleõigust), põhitegevusala - kõrgetasemelise arstiabi andmine ning meditsiini- ja tervishoiualane arendustöö Ida-Viru tervishoiupiirkonnas;
2. SA Eesti Agrenska Fond (33% hääleõigust), põhitegevusala - haiguse või trauma tõttu puude omandanud lastele ja nende vanematele ning lähedastele vajaliku elukvaliteedi tagamine;
3. Eesti e-Tervise Sa (15% osalust), põhitegevusala - EV tervishoiusüsteemi infosüsteemi komponentide arendamine ja haldamine ja nende tegevuse koordineerimine;
4. SA Eesti Tervishoiu Pildipank (50% osalust), põhitegevusala - tervishoiuteenuste osutamise vajalike diagnostiliste piltide arhiveerimine ja kuvamine.

Kuna Kliinikum omab eelpoolnimetatud sihtasutustes olulist mõju, osalust bilansis ei ole kajastatud (sissemaksed osaluse objekti sihtkapitali on kajastatud antud toetuse kuluna).

Lisa 8 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

	Kokku	
	Aktsiad ja osad	
31.12.2012	1 981	1 981
Kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses	1 981	1 981
	Kokku	
	Aktsiad ja osad	
31.12.2012	1 981	1 981
31.12.2013	1 981	1 981
Kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses	1 981	1 981

Kliinikum omab 3100 As Reproductiivmeditsiini ja -bioloogia Arenduskeskuse aktsiat. Pikaajaline finantsinvesteering on kajastatud soetusmaksumuses.

Lisa 9 Muud nõuded

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Viitlaekumised	1 615 868	1 615 868			3
Viitlaekumised	151 287	151 287			
Saamata sihtfinantseerimine	1 464 581	1 464 581			19
Kokku muud nõuded	1 615 868	1 615 868			
	31.12.2012	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Viitlaekumised	190 750	190 750			3
Viitlaekumised	45 773	45 773			
Saamata sihtfinantseerimine	144 977	144 977			19
Kokku muud nõuded	190 750	190 750			

Lisa 10 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod			
			Kokku
	Maa	Ehitised	
31.12.2011			
Soetusmaksumus	205 738	741 750	947 488
Akumuleeritud kulum	0	-456 055	-456 055
Jääkmaksumus	205 738	285 695	491 433
Ostud ja parendused	0	2 293	2 293
Amortisatsioonikulu	0	-37 107	-37 107
31.12.2012			
Soetusmaksumus	205 738	744 043	949 781
Akumuleeritud kulum	0	-493 162	-493 162
Jääkmaksumus	205 738	250 881	456 619
Ostud ja parendused		10 370	10 370
Amortisatsioonikulu		-37 447	-37 447
31.12.2013			
Soetusmaksumus	205 738	754 413	960 151
Akumuleeritud kulum	0	-530 609	-530 609
Jääkmaksumus	205 738	223 804	429 542

	2013	2012
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	20 596	20 829
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	21 335	23 767

Lisa 11 Materiaalne põhivara

(eurodes)

											Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara			Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed			Lõpetamata projektid	Ettemaksed		
31.12.2011											
Soetusmaksumus	823 287	80 624 747	226 558	2 590 450	49 321 061	52 138 069	2 005 636	742 162	127 542	869 704	136 461 443
Akumuleeritud kulum	0	-24 758 466	-165 784	-1 537 418	-31 968 222	-33 671 424	-1 449 763	0	0	0	-59 879 653
Jääkmaksumus	823 287	55 866 281	60 774	1 053 032	17 352 839	18 466 645	555 873	742 162	127 542	869 704	76 581 790
Ostud ja parendused	0	93 385	12 120	303 867	7 770 889	8 086 876	28 940	3 277 388	4 720	3 282 108	11 491 309
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		93 385						0	0	0	93 385
Muud ostud ja parendused			12 120	303 867	7 770 889	8 086 876	28 940	3 277 388	4 720	3 282 108	11 397 924
Amortisatsioonikulu	0	-4 174 036	-23 125	-263 992	-4 574 124	-4 861 241	-141 294	0	0	0	-9 176 571
Allahindlused väärtuse languse tõttu	0	0	0	0	-60 205	-60 205	-551	0	0	0	-60 756
Ümberklassifitseerimised	0	2 314 736	0	0	70 122	70 122	0	-2 252 596	-132 262	-2 384 858	0
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest	0	0	0	0	70 122	70 122	0	0	-70 122	-70 122	0
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest	0	2 314 736	0	0	0	0	0	-2 314 736	0	-2 314 736	0
Ümberklassifitseerimine kinnisvarainvesteeringutega	0	0	0	0	0	0	0	62 140	-62 140	0	0
Muud muutused	0	0	0	0	0	0	0	-2 293	0	-2 293	-2 293
31.12.2012											
Soetusmaksumus	823 287	83 032 868	238 678	2 851 121	54 560 726	57 650 525	2 013 841	1 764 661	0	1 764 661	145 285 182
Akumuleeritud kulum	0	-28 932 502	-188 909	-1 758 214	-34 001 205	-35 948 328	-1 570 873	0	0	0	-66 451 703
Jääkmaksumus	823 287	54 100 366	49 769	1 092 907	20 559 521	21 702 197	442 968	1 764 661	0	1 764 661	78 833 479
Ostud ja parendused		131 470	25 417	11 446	4 338 490	4 375 353	85 580	7 367 080	2 393 854	9 760 934	14 353 337
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		131 470									131 470
Muud ostud ja parendused			25 417	11 446	4 338 490	4 375 353	85 580	7 367 080	2 393 854	9 760 934	14 221 867
Amortisatsioonikulu		-4 270 479	-14 823	-242 584	-5 116 229	-5 373 636	-132 431				-9 776 546
Allahindlused väärtuse languse tõttu					-8 368	-8 368	-2 427				-10 795
Ümberklassifitseerimised		213 237						-223 606	-610 470	-834 076	-620 839
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest									-610 470	-610 470	-610 470
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest		213 237						-213 237		-213 237	
Ümberklassifitseerimine kinnisvarainvesteeringutega								-10 369		-10 369	-10 369
31.12.2013											
Soetusmaksumus	823 287	83 377 575	264 095	2 838 144	56 683 941	59 786 180	2 079 149	8 908 135	1 783 384	10 691 519	156 757 710
Akumuleeritud kulum	0	-33 202 981	-203 732	-1 976 375	-36 910 527	-39 090 634	-1 685 459	0	0		-73 979 074
Jääkmaksumus	823 287	50 174 594	60 363	861 769	19 773 414	20 695 546	393 690	8 908 135	1 783 384	10 691 519	82 778 636

Müüdnud materiaalne põhivara müügihinna

	2013	2012
Masinad ja seadmed	4 677	2 000
Transpordivahendid	4 677	2 000
Kokku	4 677	2 000

Lisa 12 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

	Arvutitarkvara	Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
31.12.2011				
Soetusmaksumus	4 364 259	160 491	502 188	5 026 938
Akumuleeritud kulum	-1 584 493	-140 181	0	-1 724 674
Jääkmaksumus	2 779 766	20 310	502 188	3 302 264
Ostud ja parendused	444 240	134 400	1 980	580 620
Amortisatsioonikulu	-425 419	-15 281	0	-440 700
Ümberklassifitseerimised	504 168	0	-504 168	0
31.12.2012				
Soetusmaksumus	5 312 667	294 891	0	5 607 558
Akumuleeritud kulum	-2 009 912	-155 462	0	-2 165 374
Jääkmaksumus	3 302 755	139 429	0	3 442 184
Ostud ja parendused	793 191			793 191
Amortisatsioonikulu	-379 498	-21 269		-400 767
31.12.2013				
Soetusmaksumus	6 105 858	294 891		6 400 749
Akumuleeritud kulum	-2 389 410	-176 731		-2 566 141
Jääkmaksumus	3 716 448	118 160		3 834 608

Lisa 13 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2013	2012
Kasutusrenditulu	490 776	430 631
Järgmiste perioodide kasutusrenditulu mittekatkestatavatest lepingutest		

	31.12.2013	31.12.2012
12 kuu jooksul	429 022	455 169
1-5 aasta jooksul	118 894	189 174
Üle 5 aasta	6 865	27 462
Rendile või üürile antud varade bilansiline jääkmaksumus		
Kinnisvarainvesteeringud	429 542	456 619
Muud varad	2 391 062	2 640 660
Kokku	2 820 604	3 097 279

Toodud andmed sisaldavad nii kinnisvarainvesteeringute kui ka materiaalse põhivara renditulu. Rendile antud muude varade puhul kajastatakse hoonete jääkmaksumusi, mida osaliselt kasutatakse kliinikumi poolt ning osaliselt on välja renditud kasutusrendi tingimustel. jääkväärtuse esitamisel on arvestatud väljarenditud pindade proportsiooni üldpindadesse.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2013	2012
Kasutusrendikulu	660 158	568 481
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2013	31.12.2012
12 kuu jooksul	499 749	498 851
1-5 aasta jooksul	302 144	582 412
Üle 5 aasta	0	22

Kliinikum on kasutusrendile võtnud ruume, tööriistu, seadmeid ja sõiduaautosid

Lisa 14 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Meditšiinilinnaku I etapi rahastamiseks	14 835 200	1 141 200	4 564 800	9 129 200	6 kuu euribor + 0,299%	euro	31.12.2026
Pikaajalised laenud kokku	14 835 200	1 141 200	4 564 800	9 129 200			
Laenukohustused kokku	14 835 200	1 141 200	4 564 800	9 129 200			

	31.12.2012	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Laen meditsiinilinnaku I etapi rahastamiseks	15 976 400	1 141 200	4 564 800	10 270 400	6 kuu EURIBOR +0,299%	euro	31.12.2026
Pikaajalised laenud kokku	15 976 400	1 141 200	4 564 800	10 270 400			
Laenukohustused kokku	15 976 400	1 141 200	4 564 800	10 270 400			

Laenuleping sisaldab eritingimusi, millede mitte täitmisel on pangal õigus leping erakorraliselt üles öelda:

1. Ilma Panga eelneva kirjaliku nõusolekuta ei või Laenusaaaja:

- koormata oma vara pandiõiguste või muude võla- või asjaõigustega (nt rent, kasutusvaldus vms) alusel.

- ühe majandusaasta jooksul väljaspool oma igapäevase majandustegevuse raame ja/või

tavapärastest erinevatel tingimustel Pangaga samasse konsolideerimisgruppi mittekuuluvatelt isikutelt võtta laenu ja muid rahalisi kohustusi, sealhulgas tingimuslikke ja bilansiväliseid kohustusi (s.h garantiid ja käendused) suuremas summas kui 1 000 000,00 (üks miljon) eurot, samuti ei tohi Laenusaaaja ühinemise või muul viisil tehinguga saada käesolevas punktis kirjeldatud kohustuste kandjaks. Laenusaaaja võib võtta laene, mis on Pangalt saadud laenudele allutatud ehk mille järgne intresside ja põhiosa tasumine algab pärast Pangalt saadud laenude tagastamist Pangale.

Laenusaaaja võib hiljemalt 31.12.2015 võtta laenu Maarjamõisa meditsiinilinnaku II ehitusjärgu finantseerimiseks kokku mitte rohkem kui 35 000 000,00 (kolmkümmend viis miljonit) eurot, tingimusel et võetav laen ei ole täiendavalt tagatud ning sõlmitud laenulepingu ükski tingimus ei ole vastuolus Lepingu tingimustega.

2. Laenusaaaja kohustub tagama, et Laenusaaaja intressi kandvad võlakohustused jagatuna EBITDAGA samal hindamisperioodil ei oleks kuni 31.12.2018 suurem kui 5 ning alates 01.01.2019 suurem kui 3.

Võlakohustuste hulka ei arvestata selle majandusnäitaja arvestamisel laene, mis on Pangalt saadud laenudele allutatud ehk mille järgne intresside ja põhiosa tasumine algab pärast Pangalt saadud laenude tagastamist Pangale. EBITDA arvutatakse järgmise valemi alusel:

Laenusaaaja äriksam + amortisatsioon - erakorralised tulud + erakorralised kulud. Nimetatud majandusnäitajat hinnatakse üks kord aastas Laenusaaaja auditeeritud majandustulemuste alusel.

Kliinikum ei ole nimetatud piiranguid majandusaasta ega 31.12.2013 seisuga ületanud.

Kliinikum sõlmis 3. aprillil 2013.a. laenulepingu As Swedbank-iga meditsiinilinnaku II etapi finantseerimiseks laenulimiidiga 45 miljonit eurot.

Laenu tagastamise tähtaeg on 25.12.2022. Intressimarginaal on 1,49% + 3 kuu euribor. As Swedbank-iga sõlmitud laenulepingus piiranguid ei ole.

Tuginedes laenulepingu nr 13-016757-JI eritingimuste punktile nr 2.18.2 vähendasime alates 14.oktoobrist 2013.a. laenulimiiti 10 miljoni euro võrra.

31.12.2013.a. seisuga Kliinikum laenu kasutanud ei ole.

Lisa 15 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	8 807 770	8 807 770			16
Võlad töövõtjatele	5 050 777	5 050 777			17
Maksuvõlad	3 572 421	3 572 421			6
Muud võlad	1 440 537	1 440 537			
Muud viitvõlad	1 440 537	1 440 537			
Saadud ettemaksed	52 047	52 047			
Muud saadud ettemaksed	52 047	52 047			
Kokku võlad ja ettemaksed	18 923 552	18 923 552			

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	7 148 223	7 148 223			16
Võlad töövõtjatele	4 754 962	4 754 962			17
Maksuvõlad	2 691 769	2 691 769			6
Muud võlad	1 284 097	1 284 097			
Muud viitvõlad	1 284 097	1 284 097			
Saadud ettemaksed	89 645	89 645			
Tulevaste perioodide tulud	69 645	69 645			
Muud saadud ettemaksed	20 000	20 000			
Kokku võlad ja ettemaksed	15 968 696	15 968 696			

Lisa 16 Võlad tarnijatele

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Võlad tarnijatele kaupade ja teenuste eest	6 852 390	6 297 977
Võlad tarnijatele materiaalse põhivara eest	1 955 380	850 246
Kokku võlad tarnijatele	8 807 770	7 148 223

Lisa 17 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Töötasude kohustus	3 313 952	2 973 513
Puhkusetasude kohustus	800 364	952 332
Kinni peetud üksikisiku tulumaks	759 902	668 911
Muud kinnipidamised töötasust	27 122	34 283
Kinni peetud kogumispensionimakse	73 345	57 770
Kinni peetud töötuskindlustusmakse	76 092	68 153
Kokku võlad töövõtjatele	5 050 777	4 754 962

Lisa 18 Tingimuslikud kohustused ja varad

(eurodes)

Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida Kliinikum maksuarvestust kuni 6 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv.

Kliinikumi juhatuse hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Kliinikumile olulise täiendava maksusumma.

Samuti on Kliinikumi juhatus kaalunud Haigekassa ja patsientide poolt esitatavaid võimalikke pretensioone. Bilansipäeval selliseid vaidlusi pooleli ei olnud ning ei esine asjaolusid tingimuslike kohustuste avalikustamiseks või eraldise moodustamiseks.

Lisa 19 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2011	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2012
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks					
EV Sotsiaalministeerium	-4 967	684 177		23 799	703 009
Ev Rahandusministeerium	0	742 294		-742 294	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	-4 967	1 426 471		-718 495	703 009
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
EV Haridus- ja Teadusministeerium	0	765 342		-765 342	0
Ev Sotsiaalministeerium	0	103 742		-74 630	29 112
Tervise Arengu Instituut	-942	77 801		-79 632	-2 773
Tartu Linnavalitsus	0	20 797		-20 797	0
Eesti Töötukassa	0	1 009		-1 009	0
Anni Mängumaa	-5 946	3 949		1 997	0
Vita Salute S. Raffaele	89 415	0		-37 603	51 812
SA Kredex	0	4 370		-4 370	0
Helisingin Yliopisto PL33	32 907	0		-38 798	-5 891
Erasmus MC	-3 093	14 926		-11 762	71
Valstybinis Psichikosveikatos Centras	3	-3		0	0
Fundacio IMIM/IMCA II	0	25		-25	0
Klinikum Mannheim	5 550	-5 550		0	0
Instituto Superiore Di Sanita	-6 696	4 398		2 480	182
Reserca Biomedica	0	97 416		0	97 416
Tartu Ülikool	0	702		-15 058	-14 356
Organizacion Nacional De Transplantes	0	10 361		-1 968	8 393
Avatud Eesti Fond	1 222	0		-1 013	209
Smittkyddinstitutet	5 710	0		-3 976	1 734
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	118 130	1 099 285		-1 051 506	165 909
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	113 163	2 525 756		-1 770 001	868 918

	31.12.2012	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2013
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks					
EV Sotsiaalministeerium	703 009	3 293 627		0	3 996 636
Tartu Ülikool	0	36 149		-50 302	-14 153
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	703 009	3 329 776		-50 302	3 982 483
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
EV Haridus ja Teadusministeerium	0	765 342		-765 342	0
Eesti Teadusagentuur	0	47 401		-43 390	4 011
Tervise Arengu Instituut	-2 773	2 773		0	0
Tartu Linnavalitsus	0	22 850		-22 850	0
Eesti Töötukassa	0	1 718		-1 900	-182
EV Sotsiaalministeerium	29 112	318 069		-345 333	1 848
Reserca Biomedica	97 416	0		-111 215	-13 799
Organizacio Nacional De Transplantes	8 393	0		-8 617	-224
Vita salute S. Raffaele	51 812	0		-23 145	28 667
Eesti Kultuurkapital	0	500		-500	0
Helsingin Yliopisto	-5 891	0		-48 629	-54 520
Erasmus MC	71	0		0	71
JAMK University of Applied Sciences	0	0		-461	-461
CVBF	0	48 006		-1 503	46 503
Viljandi Linnavalitsus	0	46		-46	0
Instituto Superiore Di Sanita	182	0	-182	0	0
Tartu Ülikool	-14 356	60 091		-176 867	-131 132
Avatud Eesti fond	209				209
Smittskyddinstitutet	1 734				1 734
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	165 909	1 266 796	-182	-1 549 798	-117 275
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	868 918	4 596 572	-182	-1 600 100	3 865 208

Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud vahendeid on kasutatud meditsiinilinnaku uue korpuse ehituse, õendus-hooldusteenuse keskuse rajamise ja meditsiiniaparatuuri soetamiseks.

Meditsiinilinnaku uue korpuse projekti kogumaksumuseks koos käibemaksuga on prognoositud 72 099 518 eurot. Projekti rahastatakse Euroopa Regionaalarengu fondist läbi EV sotsiaalministeeriumi summas 32 594 940,75 eurot, mis moodustab eeldatavast soetusmaksumusest 45%. Ülejäänud projekti maksumus rahastatakse pikaajalise laenu ning Kliinikumi rahavoogudega. Projekt on ehituse faasis. Ehitusperioodi lõpp on planeeritud 01.07. 2015.a.

Õendushooldusteenuste keskuse rajamise projekti eeldatava kogumaksumus on 6 312 368 eurot koos käibemaksuga. Projekti rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist läbi EV sotsiaalministeeriumi summas 1 356 167 eurot, mis moodustab projekti kogumaksumusest 21,5%. Ülejäänud projekti maksumus rahastatakse Kliinikumi vabade rahavoogudega. Projekti on ehituse faasis. Ehitusperioodi lõpp on planeeritud 01.12.2014.a.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise vahendeid on kasutatud kliinilise arstiõppe läbiviimisega seotud kulude hüv itamiseks, grandiprojektide toetusteks, rahvusvahelistes uuringutes osalemiseks jm tegevuskulude sihtfinantseerimiseks.

Saadud sihtfinantseerimise ettemaksed on kajastatud perioodi alguses ja lõpus (+) summas 1 013 895 eurot ja 5 329 789 eurot, sihtfinantseerimise nõuded miinusega (-) summas 144 977 eurot ja 1 464 581 eurot.

Lisa 20 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2013	2012
Tervishoiuteenuste müük haigekassale	115 661 735	108 081 837
Bilansipäevaks lõpetamata haigusjuhtude mõju	119 238	-321 858
Tervishoiuteenuste müük teistele asutustele	6 895 242	6 187 674
Tervishoiuga seotud kauba ja mittemeditsiiniliste teenuste müük	5 451 223	4 506 097
Tervishoiuteenuste müük elanikkonnale	4 708 774	3 426 569
Kokku tulu ettevõtlusest	132 836 212	121 880 319

Lisa 21 Muud tulud

(eurodes)

	2013	2012
Kasum materiaalse põhivara müügist	4 677	2 000
Rendi- ja üüritulu	490 776	430 631
Julgeolekuvarude uuendamise ja hoidmise tulud	162 913	153 033
Kingina saadud raha	55 271	24 805
Toitlustamisteenuse tulud	466 713	428 123
Kommunaalteenuste müügitulud	78 029	69 521
Muud tulud	77 276	43 796
Kokku muud tulud	1 335 655	1 151 909

Lisa 22 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2013	2012
Maarent	5 288	5 289
Üür ja rent	162 625	153 488
Energia	2 596 822	2 497 111
Elektrienergia	1 522 259	1 414 506
Soojusenergia	1 074 563	1 082 605
Mitmesugused bürookulud	251 691	289 461
Uurimis- ja arengukulud	71 165	58 854
Lähetuskulud	486 147	413 358
Koolituskulud	32 939	26 409
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	28 284	49 787
Kinnistute, hoonete ja ruumide remondikulud	150 123	122 705
Põhivara ja kuluinventari remont ja hooldus	977 412	980 121
Toitlustamine ja toiduained	856 907	778 546
Infotehnoloogiakulud	940 974	884 395
Transport ja sõidukite ülalpidamise kulud	370 508	352 997
Inventar ja ameti-eririietus	173 891	153 214
Meditisiinilised materjalid	19 663 951	18 141 010
Ravimid	18 010 480	16 682 773
Mittemeditisiinilised materjalid	769 249	774 812
Kaubad müügiks	743 583	726 349
Tervishoiuteenuste ostukulud	1 141 089	1 122 742
Sisendkäibemaksukulud	9 208 908	8 201 569
Muude teenuste ostukulud	911 655	704 181
Kinnistute, hoonete ja ruumide kulud	995 090	932 185
Kokku mitmesugused tegevuskulud	58 548 781	54 051 356

Lisa 23 Tööjõukulud

(eurodes)

	2013	2012
Palgakulu	50 657 518	44 528 970
Sotsiaalmaksud	16 933 755	15 053 362
Kokku tööjõukulud	67 591 273	59 582 332
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	3 499	3 458

Lisa 24 Muud kulud

(eurodes)

	2013	2012
Kahjum valuutakursi muutustest	665	1 015
Ühingute ja liitude liikmemaksud	18 267	16 438
Kingitused ja annetused	2 604	694
Ettevõtlusega mitteseotud kulud	3 652	236
Antud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	51 340	44 971
Haigekassa nõudeavaldused	1 631	98
Muud	94	9
Kokku muud kulud	78 253	63 461

Lisa 25 Intressikulud

(eurodes)

	2013	2012
Intressikulu laenudelt	-97 011	-256 434
Kokku intressikulud	-97 011	-256 434

Lisa 26 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2013	2012
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	-2	-2
Intressitulu hoiustelt	32 900	156 765
Muud intressitulud	3 098	0
Kokku muud finantstulud ja -kulud	35 996	156 763

Lisa 27 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2013	31.12.2012
Juriidilisest isikust liikmete arv	3	3

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2013		31.12.2012	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Asutajad ja liikmed	1 886 224	5 316 949	525 058	939 408
Tütarettevõtjad	290	1 986	101	1 249
Sidusettevõtjad	29 082	65 565	32 049	37 933
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	1 385	0	1 618

2013	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	407 947	6 540 695
Tütarettevõtjad	16 600	5 140
Sidusettevõtjad	401 650	399 621
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	15 908	
2012	Ostud	Müügid
Asutajad ja liikmed	382 804	5 116 194
Tütarettevõtjad	5 060	5 465
Sidusettevõtjad	377 565	330 501
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	19 416	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2013	2012
Arvestatud tasu	382 055	361 769
Sõiduautode renditasu	18 713	19 416

Aruandeperioodil ega võrdlusperioodil nõukogu ja juhatuse liikmetele soodustusi ei ole antud.

Juhatuse liikmetega teenistuslepingu ennetähtaegsel lõpetamisel kaasneks Kliinikumile lahkumishüvitise maksmine summas 68867 eurot (sõltuvalt bilansipäeval kehtinud lepingutest on juhatuse liikmetele ette nähtud hüvitis 3 kuutasu ulatuses).

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2013.a. nii nagu ka 2012.a. moodustatud allahindlusi.

Lisa 28 Sündmused pärast bilansipäeva

19. veebruaril 2014.a. sõlmis Kliinikum pikajalise laenulepingu Nordic Investment Bank-iga meditsiinilinnaku II etapi ehituse finantseerimiseks. Laenulepingu lamiit on 21,1 miljonit eurot, laenu tagasimaksmise tähtaeg on 01.03.2031

28.veebruaril 2014.a. sõlmis Kliinikum aktsiate ostumüügilepingu Mittetulundusühinguga Terve Võrumaa 51% omandamiseks AS Lõuna-Eesti Haigla aktsiakapitalist.

Lisa 29 Bilansiväline vara

Kuludesse on kantud soetusmaksumuses:

	31.12.2013	31.12.2012
Väheolulise maksumusega väikevara kokku	602 151	595 257
s.h meditsiiniline väikevara	317 098	338 298
muu mittemeditsiiniline väikevara	145 506	134 159
infotehnoloogiline väikevara	139 547	122 800

Kliinikumi kasutuses on meditsiinilist aparatuuri tasuta kasutamise lepingute ja hoiulepingute alusel kokku summas:

seisuga 31.12.2012 170 370 eurot

seisuga 31.12.2013 248 757 eurot

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 18.03.2014

sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum (registrikood: 90001478) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MARET TARK	Sisestaja	19.03.2014
HANNES DANILOV	Juhatuse liige	19.03.2014
MARGUS ULST	Juhatuse liige	20.03.2014
URMAS SIIGUR	Juhatuse liige	20.03.2014
MART EINASTO	Juhatuse liige	20.03.2014

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum nõukogule

Oleme auditeerinud sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2013, tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 33 kuni 62, on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnahtajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum finantsseisundit seisuga 31.12.2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Eva Veinberg

Vandeaudiitori number 193

Grant Thornton Rimess OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 3

Ahtri 6a, Tallinn

20.03.2014

Audiitorite digitaalallkirjad

sihtasutus Tartu Ülikooli Kliinikum (registrikood: 90001478) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
EVA VEINBERG	Vandeaudiitor	21.03.2014

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Eriarstiabi osutamine	86221	Jah
Hambaravi osutamine	86231	Ei
Meditšiinilaborite, vere-, sperma- jms pankade tegevus	86902	Ei
Õendusabi osutamine	86903	Ei
Ämmaemandate tegevus	86904	Ei
Diagnostikakabinettide ja –keskuste tegevus, nt röntgenlaborid, magnetresonants jms kabinetid	86906	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7319401
Faks	+372 7319402
E-posti aadress	kliinikum@kliinikum.ee
Veebilehe aadress	www.kliinikum.ee